

Reggeli Újság

Ujvidék, 1941 július 1, kedd

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSŐ

22. évfolyam 158. szám

Fogjunk össze ezekben a nagyforderejű történelmi napokban

A kormányzó az európai civilizációt fenyegető erők közeli összeomlásáról beszélt

Kenderesen vasárnap hősi emlékművet lepleztek le József királyi herceg jelenlétében. József főherceg mondta az ünnepi beszédet is, amelynek során a következő kijelentést tette:

— A magyar nemzetet az Isten Európa viharsarkába állította, hol ezer évig küzdve, vérezve, hősiességen védte a nyugati kulturáját; számtalanszor megtámadva, szorongatva, sokszor másokért küzdött és mások miatt szenvedett, néha pedig másokért bünhődött.

De most ne beszéljünk régi idők legendás és oly gyakran fájdalmas történetéről, hanem a közel mult világháborúról és hősi halottainak dicső tetteiről, akiknek halhatatlan emlékét ma ünnepeljük.

Kenderes megdicsőült 211 hősi halottjának sorában látjuk Főméltóságod fivérét, Horthy Szabolcsot, aki az elsők között a hazavértanúja lett, önmagát felmagasztalva, életével pecsételte meg a honszeretetnek és hazafiságnak legragyobóbb okmányát.

Tanaságot teszek itt Főméltóságú Kormányzó Urunk jelenlétében, hogy Kenderes fiai hősök voltak a szó legnemesebb értelmében és fegyvertényeikkel belé-

sorakoztak a legdicsőbb magyar csapatok halhatatlan és arany betűkkel a magyar hadtörténelemben megörökítendő hősi gárdájába, mely ezer éves szent határainkon örök őrsegen maradt, várva, hogy szemünk fénye, bizakodó reménységünk, ifjú honvédségünk, örökre sirjukra tüze a föltámadás piros-fehér-zöld szent jelvényét.

Ez az emlékmű örök intelem, hogy mi élők, kései utódokig mindnyájan, minden törekvésünket, minden gondolatunkat, munkánkat a legönzettelenebbül drága hazánknak szenteljük, még a legnagyobb áldozatok — ha kell életünk árán is —, akkor biztosan teljes egészben föltámad majd az imádkozva remélt, virágzó, boldog független, ősi Magyarország.

Hajtsunk főt mélyseges, hálátelt szeretettől áthatott lélekkel a hősök hosszú névsora előtt és fogadjuk meg, hogy mindenkoron méltók leszünk hozzájuk, hogy majdan emelt lélekkel elmondhassuk: »Nem haltak meg hiába!«

Ezen mélyseges, igaz érzelmektől áthatva kérem Főméltóságodat, méltóztassék az emlékművet hivatásának átadni és leleplezését elrendelni.

A kormányzó beszéde

József kir. herceg beszédére Horthy Miklós kormányzó válaszolt és szöszterint a következő szöveget intézte a nemzethez:

Hálásan köszönöm a Fenséges Ur mélyen szántó szép ünnepi beszédét.

Soká tartott, míg ezt az emlékművet felállíthattuk, mert hogy a nehéz időkben senki terhére ne legyünk, saját erőnkön akartuk a szükséges összeget előteremteni.

Amellett azonban itt a világ országutján méltó emléket kívántunk állítani szeretett elesett hőseinknek, akiknek éppen az imént József főherceg tábornagy ur állította ki a legjobb s legszebb bizonyítványt.

Most végre van egy megszentelt helyünk, hová nemcsak a hősi ha-

lált halt vitézek hozzátartozói zarándokolhatnak el, de ahol összegyűlhet bizonyos alkalmakkor az egész község is, hogy az önfeláldozásig menő hazafiasság s a hősiesség emlékoszlópa előtt ünnepeljen.

A hősök szobra a legszentebb érzelmek kiapadhatatlan forrása. Ebből meríthet buzdítást minden nemzetek a haza érdekében végzendő munkájához. Ez hirdesse, hogy fajunk méltán dicsekedhetik azzal, hogy ma is egyik legszebb ékessége: a harckészség.

Tartsuk is ezt ébren rivaltképen a fiatalságban, mert a dicsőséges katonai mult adott mindig erőt nemzetünknek az önzetlen kötelességteljesítéshez is.

Ebben az országban a legelőkelőbb pozíciókhoz is mindenki számára nyitva áll az út

Büszkén állapíthatom meg, hogy amióta csak vissza emlékszem, Kenderes hazafiasságban és áldozatkészségben mindig jó példát adott. A község ősi lakosságából felforgató törekvéseknek itt nagyon ritkán ült fel valaki.

A mult nehéz küzdelmei után újból felragyog a jövő biztató fénysugara. A Trianonban halálraítélt Magyarország helyén most az előretörő egészséges Magyarország áll. Ebben az or-

szágban az ut a boldoguláshoz, a meggazdagodáshoz a legelőkelőbb pozíciók betöltéséhez mindenki előtt nyitva áll.

A vagyonszerzéshez azonban mindenekelőtt szorgalom és takarékoság és azután pedig akár mezőgazdasági, akár kereskedelmi téren

gyakorlati és elméleti hozzáértés kell.

Az ország sorsát intező fontos állami tisztségek elnyerésénél sokféle követelménynek kell megfelelni. A rátermettségénél azonban nem az önértékelés, hanem a közvélemény s a megítélésre hivatott tényezők elbírálása a mérvadó.

Nálunk az életszínvonal ma még aránylag alacsony, de ezen lehet segíteni

Okuljunk a történelem és napjaink példáin. Voltak irigyelt és hatalmas államok, amelyek a bukás szélére kerültek, mert egyéni érvényesülésre törekvő vezetőik előtt nem a munka, a fegyelem és összetartás célja lebegett, hanem egyre több munkabért és kevesebb munkát követeltek.

Tőlünk délre egy maroknyi balkezes ember egy-két héten belül sirásója lett hazájának. Nálunk az életszínvonal ma még aránylag alacsony, ezen azonban lehet és kell is segíteni, de csak minél több munkával, szorgalommal és takarékosággal.

Munkaalkalmak lesznek bőven!

Munkaalkalmak lesznek bőven. Ezeket ki is kell tudni használni és arra törekedni, hogy hasznosan befektethető feleslegre tegyünk szert.

Ma még nagy az egyenlőtlenesség az ipari és a gazdasági munkások bére között. Ez annyiban érthető, mert a gyári munkásokat foglalkozásuk a városok köti, a városban pedig a megélhetési viszonyok drágábbak, ugyszólván minden lépés pénzbe kerül.

Ugy mint a gyári munkások bé-

rét, a napszámot is csak addig lehet emelni, amíg a munka bére nem haladja meg a munkával előállított iparcikk vagy termelvény értékét.

Ha egy hold föld megművelése többbe kerül, mint amit az hoz, vagy teremni tud, ki alkalmazhatna akkor még munkásokat?

Nálunk a közélet tiszta. Ismerünk olyan országot, ahol közzétették, hogy melyik miniszter hány millióval nem tudott elszámolni.

... a magyar nem tudja úgy gyűlölni az ellenséget, mint sokszor a saját fajtáját!

A tiszta és mocsoktalan élet szeretetéből fakad fajunk becsületessége is, amely éppen úgy tulajdonsága a földművesnek, mint akár a legmagasabb állami alkalmazottnak. A magyar nép — meggyőződésem szerint — felveheti a versenyt minden

tekintetben a világ bármely népével.

Sok jó tulajdonsága mellett van azonban egy rossz tulajdonsága is, hogy nem tudja ellenségeit úgy gyűlölni, mint bármely csekély okból saját fajtáját.

Szünjön meg köztünk minden gyűlölség

Ennek meg kell változni, mert a könnyelmű gyűlölködést megengedhettük magunknak a jobb napokban, de nem a mostani nehéz időkben. Vallásunk mindig egyike a szeretetet hirdeti, kövessük hát tanításukat.

Most, amikor az egész európai civilizációt fenyegető erők napjai meg vannak számlálva és amikor Európa nagy horderejű átalakulás előtt áll, a belső békét ne veszélyeztesse senki! Szünjön meg az egyenletlenkedés

és lépjen helyébe az összetartás és testvéri szeretet!

Neveljük ifjuságunkat továbbra is hazafias és keresztény szellemben, hogy mielőbb tudatára ébredjen nemzeti hivatásának.

Ezeket tartottam szükségesnek elmondani, mielőtt jelt adok arra, hogy falum hősi fiainak emlékére hulljon le a lepel.

A kormányzó beszéde után megtörtént a nagyszerű hősi emlékmű leleplezése.

A németek elfoglalták Lemberget

Franciaország is megszakította a diplomáciai viszonyt a szovjettel
Az angolok Dentz szíriai főbiztos házát bombázták — Amerika légi támaszpontokat akar átvenni Szibériában

A német véderőparancsnokság hétfőn déli 12 óra 30 perckor a következőket jelentette a vezéri főhadiszállásról:

A német csapatok ma elfoglalták Lemberget. Reggel 4 óra 20 perc óta a lemergi főlegváron a birodalmi lobogó leng.

A SZOVJET FANTISZTIKUS VESZTESÉGEKET SZENVEDETT

A newyorki lapok vezető helyen közlik a német véderőparancsnokság jelentéseit az eddigi keleti hadműveleti sikerekről. A Newyork Times többek között hangsúlyozza, hogy a német hadijelentésnek különösen az a része kelt feltűnést, amely a szovjet hadifelszerelés és hadianyag elpusztításáról számol be. Ha a repülőgépvészteségek számadatai helytállóak, akkor a Szovjet fantasztikus veszteségeket szenvedett és a németek biztosították légi uralmukat minden további hadművelet számára — írja a lap.

HOOVER MOSZKVA ELLEN

Hoover volt amerikai elnök rádióbeszédet intézett az Egyesült Államok népéhez. Azt tanácsolta, hogy az Egyesült Államok őrizze meg a békét és csapatoknak a hadidővezetbe való bevetése nélkül adjanak meg mindenfajta támogatást Nagybritanniának és Kínának. Állást foglalt amellett, hogy a nyugati félke fegyverkezzék, de háborus cselekményt ezzel ne hívjon ki.

A továbbiakban Hoover állást foglalt Szovjetország ellen és a szovjeturalmat a történelem legvéresebb zsarnokságának nevezte. A Szovjet — mondotta — felhasználja a demokráciák szabadságát, hogy megsemmisítse azokat. A Szovjet naponta szítja az osztálygyűlöletet Amerikában is és titkos háborút visel az Egyesült Államok intézményei ellen.

ELMARADT FILOV RÓMAI UTJÁ

Filov bolgár miniszterelnök és Popov külügyminiszter múlt hétre tervezett római utját a keleti események miatt egyelőre elhalasztották. Lehetséges, hogy július második felében sor kerül erre az utazásra, amely összefügg Borisz bolgár király legutóbbi olaszországi utjával. Ennek célja a még vitás határkérdések rendezése volt.

A németek újabb angol hajókat süllyesztettek el

A német légi haderő hétfőre virradó éjszaka a Kelet-Anglia körüli tengervízi téren több angol hajót semmisített meg. Greath Yarmouthtól mintegy száz kilométerre északra egy csekély magasságból végrehajtott támadás során bombatalálatok oly súlyosan megromlottak egy hajókaravánban haladó 10—12.000 tonnás csapatszálítóhajókat, hogy végleges pusztulásával lehet számolni. Ugyanezen a tengerészen két bombatalálat su-

ELSÜLLYEDT SZOVJET TENGERALATTJÁRÓ

Helsinkiből jelenti a Stefani: Az Aaland-szigetek közelében egy szovjet tengeralattjáró finn aknába ütközött és elsüllyedt. A szovjet légi támadások tovább folynak. Helsinkiben négy ízben volt légi riadó. Helsinké és Turku között megszakadt a vasúti összeköttetés.

»A MAGYAR KÖTELESSÉGTUDÁS MOST IS BEVÁLÍK«

Pozsonyból jelentik: Esterházy János gróf, a szlovákiai magyar párt vezére, a pozsonyi Esti Ujságban Szlovákia hadbalépésével kapcsolatban a szlovákiai magyarsághoz szót intézett, amelyben többek között a következőket mondja:

A Szovjet ellen felvonult hadakban ott láttuk magyarországi testvéreinket és résztvesznek a háborúban a szlovákiai magyarok is. A magyar kötelességtudás be fog válni most is, amikor a német birodalom szövetségeseivel együtt a világtörténelem legnagyobb csatáját vívja meg. Feledniük kell ma minden keserűséget; az a célunk, hogy egyesüljünk erővel, a legteljesebb egyetértésben fogjunk össze mindannyian a végső győzelem leggyorsabb, legteljesebb kivívására.

SVÉDORSZÁG KIVÜL MARAD A HÁBORÚN

A svéd közoktatásügyi miniszter vasárnap Malmöben beszédet mondott, amelyben megállapította, hogy Svédország megőrzi területi épségét és szuverenitását. Ezután rátért a kormányra arra a döntésére, amelynek értelmében egy német hadosztály keresztülvonulhat svéd területen át Finnországba. Hangsúlyozta, hogy a svéd kormány nem szándékozik résztvenni a háborúban, nem hajlandó területi engedményeket sem tenni és nem engedi át a hadviselő feleknek támaszpontokat. Ami a finn kérdést illeti, ha e tekintetben olyan kéréseket intéznek a svéd kormányhoz, amelyek veszélyeztetnék az állam szuverenitását, a svéd kormány ezeket a kéréseket visszautasítja.

lyosan megrongált egy 10.000 tonnás kereskedelmi hajót.

Ezt a hajót később egy nagyméretű bomba szétzúzta. Greath Yarmouthtól északra egy 1.500 tonnás kereskedelmi hajót is elsüllyesztett egy bombatalálat. Ugyanezen a helyen egy másik kereskedelmi hajó is súlyosan megrongálódott.

Hétfőre virradó éjszaka az észak-német partvidék ellen támadó an-

gol repülőgépek közül német éjszakai vadászok 12, a légvédelmi tüzérség pedig egy gépet lőtt le. A német és olasz tüzérség vasárnap Tobruk előtt csapatösszevonásokat bombázott és emberben és anyagban súlyos veszteségeket okozott az angoloknak.

A SZOVJETTÁMASZPONTOK ÁTENGEDÉSE AMERIKÁNAK

A Newyork Herald Tribune ci-

mű lap washingtoni jelentése szerint befolyásos katonai szakértők sürgetik, hogy az Egyesült Államok a Szovjetunióval kössön olyan egyezményt bizonyos támaszpontok átadása tekintetében, mint Angliával. A Szovjetuniót — mondják ezekben a körökben — rá kell bírni, hogy engedjen át az Egyesült Államoknak repülő-támaszpontokat az Alaszkával szemben levő szibériai tundrákon.

Magyar-szovjet légi harc Csap fölött: 3 vörös gépet lelőttünk

Péter Dál napján reggel nagy megtorló támadást hajtottunk végre a szovjet katonai célpontjai ellen

A magyar királyi honvéd vezérkar főnöke közli: Nagybánya és Talaborfalva helységei ellen végrehajtott szovjet repülő-támadások megtorlásaként légierünk nagyszámú repülőgép bevetésével ma, 29-én a reggeli órákban ismét szovjet katonai célpontokat bombáztunk. A támadás sikerrel járt. A célpontokban tüzkárokat és erős rombolásokat okoztak. Valamennyi repülőgépünk visszatért.

Csapat ma délelőtt hét szovjet repülőgép támadta. A légi harcban három támadó szovjet gépet lelőttünk. (MTI)

Jugoszláv repülők intéztek támadást a felvidéki magyar városok ellen

Vasárnap érkeztek meg Ungvárra az első szovjetorosz hadifoglyok. Szakállas, rongyos öltözetű, szálnalmas külsejű alakok ezek a vörös katonák, akiket a honvédek bekísértek. Kihallgatásuk alkalmával a következőket mondták: — Mi ukránok vagyunk. Május 20-án hívtak be bennünket katonának.

Ezredünket június 1-én indították utnak a magyar határ felé.

Azóta állandóan ott voltunk állásban. Mellettünk jobbra egy kaukázusi, balra pedig egy szibériai ezred állott.

Repülőink, mint hallottuk, nem a mi hadseregbeliek voltak, hanem a hozzánk átszökött jugoszláv repülők.

Mi igazán nem szívesen vonultunk be katonának, falunk vezetője azonban lelővéssel fenyegetett valamennyiünket, ha a behívónak rögtön eleget nem teszünk.

Vichy megszakította a diplomáciai viszonyt Moszkvával

Hivatalosan közlik Vichyből, hogy a francia kormány megszakította a diplomáciai kapcsolatokat a Szovjet Unióval.

A francia közvélemény igen nagy figyelemmel kíséri Magyarországnak a keleti háborúban való részvételét. A Paris Soir a »Közös ellenség« című cikkében felsorolja a szovjet ellen hadat viselő országokat és azt írja, hogy az európai országok a kontinens valódi érdekeivel megegyező álláspontot foglaltak el.

Radocsay a kormány munkájáról

Radocsay igazságügyminiszter vasárnap nagy beszédet mondott Esztergomban az időszerű nemzetpolitikai, gazdasági és szociális kérdésekről, valamint a kormány munkájáról és programjáról. Megállapította, hogy nemzetpolitikai és szociális téren az utóbbi öt év alatt több történt Magyarországon, mint azelőtt 50 esztendő alatt. Gróf Teleki Pál huszévi kitaró munkával lerakta az alapokat és azokra gyönyörű épületek emelt, amelyenről egykor álmodni sem mertek. Az országos családvédelmi alapról 43 milliót költ az ország, a népgondozás céljaira, a falusi szociális felemelésére összesen 113

milliót, hadseregfejlesztésre 390 milliót, népoktatásra 650 milliót. Ezek az összegek sok embernek adnak kenyeret és szociális célokat is szolgáltatnak.

A zsidókérdés megoldásáról leszögezte, hogy sem többet, sem kevesebbet nem mond, mint amennyit erről Teleki Pál gróf megállapított. A gyökeres megoldás a többi nagy nemzettel együtt lehetséges. A közellátás helyzetéről szólva kiemelte, hogy az a termények betakarítása után rövidesen javul. Valamennyi európai állam között nálunk van a legkevesebb korlátozás.

MEGSEMISITŐ NÉMET SIKEREK AZ OROSZ FRONTON

A németek hét nap alatt 4.107 repülőgépet és 2.236 páncélos harckocsit semmisítettek meg német véderő Bialistok közelében teljesen körülzárt két szovjet hadsereget bekerített orosz haderő háta mögött a német páncélos csapatok elérték a Minszk-moszkvai gépkocsi utat

A német repülők és a német anyag fölénye foronmagasságu

A német véderőparancsnok vasárnap a következő jelentést adta ki:

A szovjethadsereg számtalan páncélosral rajtaütést kísérelt meg hadosztályaink ellen, hogy tartóztassa a német előnyomulást, továbbá, hogy hátsó és öszköző vonalainkat elvágja és őrdjön az őt fenyegető átkaroból. A német páncélos fegyverem azonban, a páncéltörő kötétekkel karöltve, felülkerekedett. német páncélosokat feladatuk grehajtásában a légvédelmi türség és a légierő hatásosan tárgatta. A szovjet új, óriási páncélosjait is legyőzte a német tona bátorsága és fegyvereinek válósága. A háboru első 4 napon 1200 szovjet páncéloskocsit szított el a német hadsereg, kincvenhetet pedig a légihaderő.

Junius 26-án a balti államokban harcoló csapataink vakmerő öretörés közben elérték a Dűna lyót és több helyen átkeltek rajta. Dűnaburg városa német kézre utott. Az ellenségnek minden arairányuló kétségbeesett kísérlet, hogy ellentámadásokkal felartóztassa az előnyomulást, megusította katonáink bátorsága.

A német haditengerészet tengeralatti és tengersizinti hajói a szovjet haditengerészet ellen viselt háboruban sok vakmerő előretörést hajtottak végre. A Keletitenger keleti részében aknával elsüllyesztettek egy szovjet rombolót, a Maxim Gorkij cirkálót pedig erősen megrongálták. Német

buvárnaszádok elsüllyesztettek két szovjet buvárnaszád. Német gyorsnaszádok elpusztítottak két rombolót, egy torpedónaszád és egy buvárnaszád.

Két szovjetromboló támadást kísérelt meg a konstanzi kikötő ellen. a partvédelmi tüzerség megakadályozta szándékuk megvalósítását. Rövid tüzelés után az egyik a levegőbe repült, mire a másik nyomban eltávozott.

Német páncélos csapatok junius 26-án kovnótól északra sikeresen eldöntötték a kétnapos nagyarányu páncélos csata sorsát. Több ellenséges hadosztályt bekerítettünk és megsemmisítettünk. Kétszáznál több szovjet páncéloskocsi, köztük 29 legnagyobb méretű és több, mint 150 ágyu, valamint mint gépjármű jutott a német páncélos csapatok kezére.

**AZ ATLANTI ÓCEÁNON
88.500 TONNAT SÜLLYESZTETTEK EL**

Az Atlanti Óceánon tengeralattjáróink megtámadtak több biztosított hajókaravánt és egyedül haladó hajókat. Német tengeralattjárók elsüllyesztettek egy tartályhajót és két teherhajót, összesen 46.700 tonnatartalommal, ezenkívül megtorpedóztak egy tartályhajót és két teherhajót 27.000 tonnatartalommal. Az Anglia körüli tengerrészen parti repülőgépeink vasárnapra virradó éjszaka elsüllyesztettek három teherhajót és egy halászhárkát, összesen 14.800 tonnatartalommal.

A németek körülzártak két szovjethadsereget

A német véderőparancsnokság későbbi jelentése a következőket mondja: A Bialistoktól keletre elterülő térségen folyó hadművelet során két szovjet hadsereg most már minden oldalról körül van zárva. Bár ezek a hadseregek több napja rendkívül elkeseredett áttörési kísérletekkel próbálkoznak, a német hadsereg gyűrűje egyre szűkebb lesz körülöttük. Ezzel megpecsételődött azoknak az utolsó szovjet hadosztályoknak sorsa, amelyeknek az volt a rendeltetése, hogy Németország ellen páncélos előretörést hajtsanak végre. Itt a földön folyó harcokat a német hadsereg gyalogos hadosztályai és a védő osztagok fegyvernem kötelékei vívják. A német légihaderő romboló támadásokkal pótolhatatlan segítséget nyújt ennek a haderőnek.

Páncélos kötelékeink és gépesített hadosztályaink a bialistoki medence két oldalán előnyomulva, elérték a Minszk körüli térséget. A szovjet elleni bevezető hadműveletek junius 22-től 27-ig óriási eredményekre vezettek, bár lehetetlen most még a zsákmányt megközelítően is felbecsülni. Az első napokban több, mint 40.000 fegyver került kezünk közé. Eddig több, mint 600 zsákmányolt lövegét számoltak össze. Részen megsemmisítettünk, részben zsákmányul ejtettünk 2223 páncélos harckocsit, köztük 46 darab 52 tonna súlyu legnehezebb páncéloskocsit. Ehhez hatalmas mennyiségű páncéltörő és léghátrító löveg, valamint géppuska, puska, gépkocsi, stb. járul még. Ezek száma óráról-órára emelkedik. A zsákmány mennyisége hatalmas mértékben szaporodni fog a most bekerített szovjet hadseregek meghódolása, vagy megsemmisülése után.

A német légi haderő a szovjet légi erőkre ennek a háborunak eddigi legmegsemmisítőbb csapását mérte. Vadász- és harci gépek és a légvédelem a levegőben és a földön hét nap alatt 4107 szovjet gépet semmisített meg. Ezzel szemben saját veszteségünk mindössze 150 gép volt. A német repülők és a német anyag fölénye foronmagasságu.

Grodno, Breszt-Litovszk, Vilna és Kovno elfoglalása

A német hadsereg junius hó 22-én hajnalban széles ívben áttörte a szovjet haderő gyűrűjét és behatolt a már majdnem teljesen felvonult szovjetcsapatok kelős közepébe. A német légi haderőnek még aznap sikerült kivívnia a légi fölényt. Az ellenség erős határerődítéseit részben már az első napon áttörték. A szovjet hadak heves ellentámadásai összeomlottak és rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek. Grodno erődjét a németek kemény harc után vették be. Breszt-Litovszk erődítményét a németek előbb nehéztüzeres fegyverekkel támadták, majd junius 24-én rohammal

foglalták el. Az előretörő német csapatok ugyanezen a napon elfoglalták Vilnát és Kovnót. A már ötödik napja a balti államokban harcoló német csapatok elérték a Dűna folyót és több helyen átkeltek rajta. Ugyanezen a napon a német páncélos csapatok Kovnótól északra nagyarányu páncélos csatát nyertek meg.

A német csapatok makacs és hősiess támadásokkal Lembergől nyugatra igen erős erődítményeket foglaltak el és most gyorsan nyomulnak elő Lemberg felé. Ettől északra a német páncélos hadosztályok Luckon keresztül kelet felé nyomulnak.

Óriási német siker jelentősége

A német véderőparancsnokság vasárnap kiadott külön jelentéseivel kilépett eddigi tartózkodásából. Ez annak bizonyossága, hogy most át lehet tekinteni a keleti hadműveletek első részének sikereit. Valóban a külön jelentések annyi eredményről számolnak be, mint a hadjáratok eddigi részleteinél még soha. Emellett nyomtákosan utalnak arra is Berlinben, hogy az eddig közzétett eredményeket nem lehet véglegesnek tekinteni, mert számítani lehet arra, hogy ezek még nagyobbak lesznek.

Azzal kapcsolatban, hogy a német légi haderő az első hét nap alatt a földön és a levegőben több,

mint négyezer szovjet gépet semmisített meg, a német távirati iroda összehasonlítást közöl a múlt év nyarán végrehajtott nagyszabásu nyugati támadás adataival, amelyek szerint összesen 2633 ellenséges repülőgépet pusztítottak el a németek. Ez a nagymennyiségű repülőgép azonban a nyugati hadjáratban 47 nap alatt semmisült meg, most pedig ennek az időnek hatodrésze alatt már több, mint négyezer ellenséges gép vált harcképtelenné.

A számszerű sikereknél fontosabbak azonban a hadműveleti sikerek. A külön jelentésekből a következő eredmények bontakoznak ki:

A Narev felső folyásánál a németek bekerítették két erős szovjethadsereget és semmi kilátás sincs arra, hogy ezek elkerüljék a pusztulást. Ily módon a szovjet arcvonal közepéből értékes darabot sikerült kihalászni. Ezenkívül azonban a körülzárt hadseregek háta mögött máris erős német páncélos kötelékek nyomulnak előre Minszk irányában és ezzel elérték a Minszkből Moszkvába haladó gépkocsiutat.

A másik nagy eredmény a megsemmisítő vereség a balti államokban. A szovjetnek ott már egyáltalán nincs is frontja és a szovjet kötelékek felbomolva özönlének vissza. A Dűnaburg felé történt gyors német előnyomulás máris német kézre juttatta a Dűna legfontosabb átjáróit. Ezzel a dűnai szakaszon sikerült elválni a menekülő szovjetcsapatok visszafelé vezető útját. Csupán idő kérdése, milyen újabb sikerek lesznek a folyamatban levő hadműveletek során.

A PRZEMYSL-LEMBERGI ERŐDÖV ELFOGLALÁSA

A német csapatok a galíciai arcvonalon Przemysl és Lemberg között a szovjethadsereg válogatott kötelékeivel álltak szemben. Ezt a vonalat a bolsevisták mindjárt a lengyelországi hadjárat befejezése és a demarkációs vonal megállapítása után alaposan megerősítették és az erődítéseket a szovjet hadsereg válogatott csapatai szállták meg. A berendezések határozottan támadó jellegűek voltak és kitűnő alapul

szolgáltak a német birodalmi terület ellen irányuló előretörés számára. Az erős erődövet német gyalogosok és utászok néhány nap alatt áttörték és a támadás első napján rajtaütésszerűen elfoglalták a lövéses állások és kis erődök egész sorát. Tekintet nélkül a hadsereg szárnyakra vagy a hátulról fenyegető veszedelemre, a német utászok rohamcsapatai messzire előnyomultak, utat törve a gyalogságnak az erődítések között és lehetővé tették a további előtörést Lemberg felé.

Bensőséges ünneppé magasztosult az ujvidéki iskolák idei évváró ünnepélye

Az elemi-, közép- és képző iskolákban nívós műsor keretében tartották meg az évváró ünnepélyt vitéz Bayer tábornok, Jung tanácsos, dr. Szalay miniszteri titkár és sok szülő jelenlétében

Huszánhárom év után vasárnap, Péter-Pál napján ismét magyarul tartották meg Ujvidéken az iskolai évváró-ünnepélyeket. A kedves, felejthetetlen ünnepélyre a diákok, a tanári kar, sőt a hozzátartozók is lázasan készülődtek, ennek eredménye, hogy: talán soha nem volt még Ujvidéken olyan lelkesen szép ünnep az iskolák évvárása, mint az idén.

Az iskolákban mindenütt komoly, megilletődött kis és nagy diákok, diáklányok készültek a szavalatokra és énekszámokra. Örömmel töltötte el őket, hogy az ünnepélyen megjelenik majd vitéz Bayer Ferenc tábornok, városparancsnok, Jung tanügyi tanácsos és dr. Szalay miniszteri titkár is. Vitéz Bayer tábornok minden ünnepélyen lelkesítő beszédet intézett az ifjúsághoz és megköszönte az igazgatóknak és tanári karuknak a dicsőretek eredményt, amelyet a rendelkezésre álló igen rövid idő alatt, csökkenített létszámmal és óraszámossal elértek.

A két fiugimnáziumban sok szülő is résztvett a záróünnepélyen, a polgári fiu- és leányiskolák növendékei szavalatokon és énekszámokon kívül szép jeleneteket is bemutattak a Levente-otthonban, különösen szép volt a magyar feltámadást ábrázoló jelenetük. A leány reálgimnázium és a női tanítóképző együtt rendezték meg nagyszerű évváró ünnepélyüket.

AZ ÜNNEPÉLYEK MŰSORA A KÖVETKEZŐ VOLT:

I. Fiugimnázium:

Hitvallás, Ünnepi beszéd, Feltámadás, Dal a hazáról, Mi a haza, Magyar vagyok, Magyar tánc, Feltámadás, Horthy, Fohász, Magyarország, Gondolatok öseinkre, Az én virágom, Magyar harangok, Magyar visszhang, Magyar tánc, A nagymama bánata és öröme, Himnusz.

A II. Fiugimnáziumban:

Himnusz, Várady igazgató üdvözlő beszéde, Magyar feltámadás, szavalta Pinter J. III. o., Beethoven »Feldur Románc, hegedülte Jeremias P. V. o. t., zongorán kísérte Másics Sz. VIII. o. t., Rabföld, szavalta Andaházy Tibor V. o. t., Petőfi—Zmáj: Tri szina, szavalta Micsics Vojislav VII. o. t., A véres kardot körül hordozom, szavalta Haitz Tibor VI. o. t., Brahms Magyar táncát hegedülte Jeremias P., zongorán kísérte Másics Sz., Honvéd, szavalta Fülöp Z. VI. o. t., Igazgatói tanácsok és utasítások, Hiszekegy.

A leány reálgimnázium és női tanítóképző együttes évváróünnepélyének műsora:

Hiszekegy — énekelte az egyesített énekkar —, Honfidal, szavalta Szimics Xénia, Alföld, szavalta Marinkovics Mária, mindketten a női t. k. IV. o. t., Zongoraszólo, Tubics Mirjana a női t. k. I. o. t., Petőfi: Távolból, szavalta Szimics Ibolya, Heller: Etüd, zongorázott Berkes Klára, Irredenta szavalat, Tokos Erzsébet, a képző I. o. t., Talpra magyar, szavalta Páthy Klára, a képző I. o. t., Viskovics Zlata negyedik képzős zongoraszóloját játszotta, Tass Ilona szavalat. Az énekkar népdalt énekelte, Fegyverre, szavalta Börcsök Erzsébet negyedik

képzős, Fenyő, Fenyő, énekelte Barth Leila, Szózat, szavalta Berkes Klára, Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország, énekelte Karlavarisz Pavica, Beckscház Margit IV., Fehér Vilma VII., Horváth K. III., Dosztán Verona V., Bartha Erzsébet VI., Kott Mártha I. és Kálmán Veronka I. osztályos leánygimnáziumi tanulók szavaltak, Himnusz.

A polgári fiu- és leányiskolák évváró ünnepélyének műsora:

Himnusz, énekeltek az egyesített énekkarok. Üdvözlő beszéd, Hitvallás, szavalta Pilcz György IV. o. t., Hiszekegy, ritmikus gyakorlat, bemutatták a fiupolgári tanulói, Honfidal, szavalta Balla Erzsébet IV. o. t., Sikolt a harci sip, énekelte a fiupolgári énekpara, Magyar zsoldár, szavalta Nagy Ferenc IV. o. t., Feltámadás, bemutatták a leánypolgári tanulói, Szózat, A hazáért, szavalta Csizmár Julianna IV. o. t., Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország, ritmikus gyakorlat, bemutatták a leánypolgári tanulói.

A közép ipari iskolában:

Ünnepi beszéd, elmondta Császár Gyula igazgató, Kardoss József tanuló a Főméltóság Ur országalapítói érdemeiről olvasott fel, Császár igazgató a Himnusz és Szózat tartalmi vonatkozásait világította meg arrafonatkozólag, hogy milyen munka vár a jövőben az iskolából kllépő tanulókra, a Himnusz és Szózat eléneklésével az ünnepély véget ért.

Az állami gyógypedagógiai népiskolában:

Budinszky Oszkár igazgató-tanító a nap jelentőségéről beszélt, Himnusz, énekelte a tanulók énekpara, Himnusz, szavalta Kulandzics Hilda V. o. t., Mikor imádkoztok, szavalta Krnickevic Szaveta IV. o. t., Fülemlile dal, szavalta Petlek Rózsai III. o. t., Nem megyek én idegenbe, szavalta Novoszel Ilona IV. o. t., Délvidéki induló, énekeltek a tanulók, Anyám intése, szavalta Gréc Sándor VI. o. t., Pusztán születtem, szavalta Hradecsni István IV. o. t., Hadnagy uram, szavalta Petlek János III. o. t., Horthy induló, énekeltek a tanulók, Szózat, szavalta Bartolovics István VI. o. t., Magyar Hiszekegy, szavalta Gerszner József IV. o. t., Fel fel vitézek, énekelte a tanulók énekpara.

Az állami elemi gyakorló iskolában:

Himnusz, majd Csobán Gabriella, Czoczek Imre, Petrov Miklós, Vujkovicz Valéria, Krsztics Irén, Czuczics Sztanovljó, Bajics Sztanisa és Brkics Ivánka I. o. tanulók és Kremer Gábor, Róka János, Pracner József és Tobolka Gréta II. o. t. szavalták, utána énekeltek a Szózatot, ezt követőleg Brezovác György, Kelemen Norbert, Leichter Miklós, Krsztics Emil, Noszák Valéria III. o. tanulók és Aradszki Dusánka, Tühr Erzsébet, Breznik Ernő, Sokics Julka, Zébies Olga, Lehrer Mira énekelte a Szép vagy gyönyörű vagy Magyarországot s az ünnepély a Magyar Hiszekegy hangjai mellett véget ért.

Az Alkotmány-utcai református iskolában

magyar népviseletben jelentek meg a tanulók, akik közül osztályonként közel huszan szavaltak, énekszámokat adtak elő, különösen nagy sikerre volt a »Kalász, kalász...«, a

»Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország« és a »Magyar Hiszekegy«-nek volt óriási sikere. Gögös Árpád bucsubeszédében megemlékezett a Kárpátok gerincén küzdő vitéz honvédeinkről és rövid imát küldött az Egék Urához a hősökért, szavait s meghatott tanulók elismételték.

A Rókus és Szt. István-uti állami elemi népiskola évváró ünnepélyének műsora:

Elnöki megnyitó magyar és német nyelven, elmondta Helfrich János igazgató-tanító, Himnusz, Deutschland lied, szavalatok és énekszámok magyar és német nyelven, gyakorlatok, ima a hazáért, bizonyítvány kiosztás.

A II. Rákóczi Ferenc-utcai elemi iskola műsora:

Magyar Hiszekegy, Himnusz, üdvözlő beszéd, elmondta Gögös Árpád igazgató-tanító, szavalatok és énekszámok, előadták a tanulók, Bácskai induló.

Az új Buza-téri elemi iskolában:

Magyar Hiszekegy, ének, üdvözlő beszéd, tartotta Sztrehárszky János igazgató, szavaltak: Markov M., Jovics B., Szivacska S., Bedrig P., Máriás M., Szlivka A., Vaczlavik G., Cseman K., Hrubenya A., Hugyecz K., Kotus I., Csepajac Ly., Atymovics D., Akszenov I., Mogin P., Kukuruzovics A., Povolyni K., Spindler K., Aszurdzics M., Keracz A., Jovics M., Rajkov M., Simon A., Vaclavik O., Krályik I., Kovács M., Durac B., Hloch V., Csapelya K., Hrubenya O., valamint a IV. osztály szavalóköruja, énekelte az iskola énekpara és Malencsics Rodolyub II. osztályu tanuló.

A régi Buza-téri iskola szerb tagozata

szintén lélekemelő ünnepség keretében ünnepelte az iskolaszünet beköszöntét. Műsoron magyar és szerb nyelvű szavalatok, énekszámok, színjáték és különböző gyakorlatok szerepeltek. Dietrich Jakab igazgató magyarul, Mirkov Györpy tanító szerb nyelven tartott ünnepi beszédet, a műsort a Himnusz eléneklése vezette be, az ünnepély bizonyítvány kiosztással fejeződött be.

Ellenséges államok rádióleadását tilos hallgatni

1941. VI. 26. kiadott rendeletem kapcsán félreértések elkerülése végett közlöm, hogy este 9 h-ig belföldi híradások nyilvános helyiségekben való hallgatása nem tilalmas.

Ellenséges államok rádióleadásainak vevését megtiltom, azokat senki még magánlakásán sem hallgathatja.

Utasítottam a rendőrhatalóságokat, hogy rendeletem végrehajtását a legszigorubbán ellenőrizze, ennek megszegőivel szemben a megtorló bünyvádi eljárást haldéktalan tegye folyamatba.

Ujvidék, 1941. VI. 30.

vitéz Bayer Ferenc s. k. városi kat. pk.

HIREK

— ÜGYELETES SZOLGALAT UJVIDÉKEN. Ügyeletes városi orvos dr. Bauer József, II. Rákóczi Ferenc ut 71. (Telefón 26—84) Ügyeletes gyógyszertárak: Grosinger J., Mussolini u. 30. (Telefón 27—40) és Popovics I., II. Rákóczi Ferenc ut 124. (Telefón 37—74.) Mentők és tűzoltók: telefón 33—22.

— Vitéz Bayer Ferenc tábornok látogatása az ujvidéki jótékony intézményekben. Vitéz Bayer Ferenc tábornok Ujvidék város katonai parancsnoka tegnap délelőtt dr. Szalontay Zoltán közkórházi igazgató-főorvos és Molnár Gyula városi főorvos kíséretében látogatást tett az ujvidéki jótékony intézmények székházaiban. Először a Vöröskereszt Egyesület Horthy Miklós sugárat palotájában volt, utána pedig az Engyekenyer Egylet házát tekintette meg. A tábornokot mindkét helyen az egyesületek vezetői fogadták és kalauzolták. Vitéz Bayer Ferenc tábornok a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott a látottakról, mert mindkét intézmény tökéletesen végzi a reá hármló munkát. Az Engyekenyer egyesületben az ott levő gyermekek a Himnuszt és Hiszekegyt énekeltek a tábornok tisztelőre.

— Ügyvédi hír. Dr. Lengyel Ferenc, a belgrádi magyar királyi követség jogtanácsosa ügyvédi irodáját f. év júliusában Szabadkára helyezte át. 5140

— Felakasztotta magát egy csantavéri kereskedő. Csantavérről jelentik: Frankl Adolf ismert rövidáru kereskedő, lakásán, valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban felakasztotta magát és meghalt. Az elhunytnak nem ez az első öngyilkossági kísérlete. A kereskedő 60 éves volt.

— Dr. Vukadinovity Milán orvos rendelőjét Doszitej Obradovics utca 24 szám alá helyezte át. Rendel délelőtt 11—1 és délután 3—5 óráig.

— Ékszerlopás Zomborban. Zomborból jelentik: A napokban a militicsi-uti szállások egyikén tolvajok behatoltak az ablakon át a szállás épületébe, a szekrényt feltörték és 14 kisebb-nagyobb ékszert vittek el. Az ékszerek között volt több gyűrű, karkötőóra, arany érmék stb. A károsultak jelentették a lopást a rendőrségnek és csendőrségnek, mire indult a nyomozás. Szombaton az egyik zombori rendőrőrszemnek feltűnt két gyanusan viselkedő egyén. Igazoltatta őket, mire kiderült, hogy az egyik Horváth István nemesmiliticsi lakos, aki Zombor felé jövet, bemászott az egyik zombori szállásra s onnan az ékszereket elvitte. Zomborban találkozott Kosztics Sztéván szabadkai munkanélküli órák és ékszerésszel, akivel azután a lopott tárgyakat értékesíteni próbálták. A csendőrség és rendőrség azonban idejében letartóztatta őket, az ékszer jórésze megkerült, a gyanúsítottakat pedig átadták a zombori törvényszéknek.

FINN TERÜLET FELETT 35 SZOVJETGÉPET LŐTTEK LE

A finn kormány tájékoztató iradjának jelentése szerint a szovjet elleni háboru kezdete óta összesen 35 szovjet gépet lőttek le.

Jó eredmények a szabadkai érettségi vizsgákon. Szabadkán vasárnap érettségi vizsgák voltak, érettségi biztos Hornyák János újvidéki tanár volt. Az érettségi eredmények jók, 38 érettségiző közül 2 jelesre végzett, 13 jóra, 3 elégségesre, 15 javításra ment, 1 pedig 1 évre bukott.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Vakmerő betörő Zomborban. Zomborban vakmerő betörés történt Kubik József szücs üzletében. Az üzletet, mely a Treffat utcában van a városházával szemben, a déli órákban lezárták. Az ismeretlen betörő alkulccsal felnyitotta az ajtót s az üzletből több ezüst rókát, 2 megőrzésre küldött bundát s 2 egész perzsá bundára való bőrt vitt el. A betörő szakértő lehetett, mert a bundára kiválogatott szép bőroket mind elvitte. A nyomozás megindult a kár meghaladja a 6000 pengőt.

PÉTERREVEI HIREK. Vig Mihályné kocsmájába beállított Kardos István 34 éves legény. Az ivóban nem volt senki s így sikerült neki a kézipénztárból 87 pengőt kivenni. Mielőtt elment, a kocsmárosné lépett be s megnézte a fiókot, Kardos zavarba jött, de tagadta a lopást. A csendőrség bekísérte a katonai parancsnoksághoz. Kardos Amerikában született, két évet ült már betöréses lopásért. — A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség péterrévei fiókja Dr. Horváth Béla elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a szervezést tovább végzik s gondoskodnak az egyesület részére tágasabb, alkalmasabb helyiségről.

A RÉGI RENDFOKOZATOKRÓL. A honfoglalás előtti fejedelmek tulajdonképpen csak vezérek voltak, akik politikával egyáltalán nem foglalkoztak, hanem a nemzetnek kizárólag katonai vezetőjeként szerepeltek. Nem az volt a helyzetük, mint egy nemzet uralkodójának, hanem mint — mondjuk — a mai hadseregparancsnoknak. Az Árpád családban a fővezérség öröklése csak az Etelközben valósult meg: lehetséges azonban, sőt valószínű is, hogy az egyes törzsek vezérsége már apáról fiúra szállott. Nemcsak a törzseknek volt vezére, hanem az egyes nemzetiségeknek is és valószínűnek látszik, hogy családonként is alakultak kisebb hadászati egységek. Erre vall az ősrégi »tiznagy« és »száznagy« elnevezés. A »Magyar Szójegyzék« című könyvben még a következő katonai megkülönböztetéseket találjuk: »négynagy«, »hétnagy«. Az »őrnagy« szó eredetét is megtaláljuk; az »eor-mag« formájában már egy 1357. esztendei oklevélben is előfordul. Ősrégi a hadnagy elnevezés is, melynek eredetét Borczay Oszkár, neves történet írónk a következőképpen magyaráz: »A hadnagy olyanféle elnevezés volt, mint máma a generális és valamint ma annyi féle tábornok van, ahány féle magasabb egység, úgy eleinknél is annyiféle hadnagy volt, ahány féle had, vagyis magasabb egység. Ma van hadosztály tábornok, dandártábornok, vezénylőtábornok stb., stb., s eleinknek voltak törzshadnagyai, nemzetiséghadnagyai stb., de ezeket a megkülönböztető jelzőket (mint törzs és nemzetiség) azonban a hadnagy szó előtt nem használták. Az őrnagy valószínűleg biztosító csapatok parancsnoka volt.«

JULIUS 1

1919—1941

1920. ■ Horthy Miklós kormányzó fogadja a pártok vezetőit és más politikuskat, hogy a válságot megoldja, amely a Simonyi Semadam kormány lemondásával állott be.

1921. ■ Keszthelyen megkezdődtek a Halikoni-ünnepek 100. éves fordulója alkalmából rendezett ünnepségek, mely alkalommal Horthy Miklós kormányzó is jelen volt.

— A nemzetgyűlés folytatta a kötelező iskolázatásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

— Hegyeshalmi kereskedelemügyi miniszter beterjesztette az új ipartörvényről szóló törvényjavaslatot.

1922. ■ Horthy Miklós kormányzó kéziratot intézett Klebesberg Kunó gr. kultuszminiszterhez, melyben a Magy. Tud. Akadémia válságos helyzetére való tekintettel tegye meg a szükséges intézkedéseket az Akadémia állami támogatásáról.

— Pedlow, amerikai kapitány hajón elhagyta Budapestet.

1923. ■ A Petőfi-centenárium záróünnepékként a Petőfi Társaság virágkoszorúval árasztja el a dunaparti Petőfi-szobor alapzatát.

1924. ■ Papp Antal ungvári püspököt a csehek kiutasították állásából.

1925. ■ A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elnökévé egyhangulag Purgly Elemért választották meg.

1926. ■ Smith népszövetségi főbiztos végleg elhagyta Magyarországot. Tiszteletdíjat (240.000 arany korona) jótékony célra hagyta.

— A hunyadvármegyei Magyar Párt Déván elhatározta, hogy a szászvárosi Kuun-kollégiumot minden aldozattal fenntartja. Kulturális célokra a megjelentek több mint 100.000 leit adományoztak.

1928. ■ A magyar Dürer centenárium Gyulán és Ajtósfalván befejeződött.

— A Gazdaszövetség Cegléden nagygyűlést tartott.

1929. ■ Budapesten összeült a nemzetközi talajanti kongresszus.

— A cseh kormány Hidasnémetin keresztül megszüntette a vasúti forgalmat, mivel a magyar hatóságok letartóztatták a kémkedésen rajtaért Pechavine jegypénztárost.

1932. ■ A Ház megszavazta az összeférhetetlenségi törvényt.

— A Károlyi kormány lemondását a kormányzó nem fogadta el, sőt a legteljesebb bizalmáról biztosította a miniszterelnököt.

1933. ■ Balbó olasz repülő tábornok a Róma mellett Ostia községből 25 géppel világkörüli utra indult. Első állomása Amszterdam volt, hol a leszállásnál egy gép megsemmisült.

1934. ■ Hitler elfojtotta a Röhm-féle puccskísérletet.

1935. ■ Meghosszabbították a magyar-osztrák buzaegyezményt. — Kozma belügyminiszter rendeletet ad ki a »gyöngyösbokrétá« védelméről.

— Meghalt Arz Arthur báró, a világháború vezére zredese és vezérkari főnök. Az 1924-ben megjelent emlékiratai értékes történelmi anyagot tartalmaznak.

1937. ■ Blomberg tábornok látogatása a kormányzónál Kenderesen.

1941. ■ A szovjet csapatok által befejeződtek Besszarbia és Észak-Bukovinának megszállása.

— Románia lemondott az angol garanciáról. — A román sajtó írja: »Drágán kell megfizetnünk tévedésünkért.

— Az olaszok elfoglalták Monton erődítményeit.

—A—S

— Halálozás. Özv. Dr. Székely Mórné szül. Cilcer Mária f. hó 29-én hosszú szenvedés után Újvidéken elhunyt. Boldogultban Dr. Székely Erzsébet újvidéki fogorvos édesanyját gyászolja. 5283

Az újvidéki Baross Szövetség hivatalos hírei. Az országos Baross Szövetség újvidéki fiókja értesíti tagjait, hogy a Baross Szövetség szabadkai fiókjának alakuló közgyűlését június 29-ről elhalasztották, s valószínűleg vasárnap, július 6-án tartják meg. A pontos dátumot a Reggeli Újságban közöljük. — Ezuton hozzák tudomására a szövetség tagjainak, hogy husipari (mészáros, hentes) üzletekben szükséges gépek árusítására képviselőket keresnek. Közelebbi felvilágosítással a szövetség szolgál.

A beiruti francia főmegbízott székházát vasárnap délután angol repülők bombázták. A főmegbízott székháza nagy park közepén, minden katonai célponttól távol fekszik. A brit bombázók 18 bombát dobtak le, amelyek az épület teljesen elpusztították. Az őrség és a személyzet négy tagja a bombázás következtében meghalt. Dentz tábornok és felesége szerencsés véletlen folytán a bombázás időpontjában nem tartózkodott otthon.

— Nagy volt a felhajtás a szabadkai Péter-Pál-i vásáron. Szabadkán vasárnap tartották meg a nyári péter-páli vásárt, amelyen — különösen a sertésekben — nagy volt a felhajtás. Lovakban szintén nagy volt a felhajtás, jó lovat azonban nem igen lehetett látni. Az árak, mint megállapították, április óta 50 százalékkal emelkedtek. A soványsertés kilója 2 pengő 70 fillér—3 pengő volt, a választási malacok párja 80, félvevesséké 150—200, egyvevesséké pedig 300 pengő volt. A fejős tehének ára április óta a kétszeresére emelkedett.

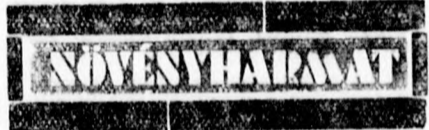
— Hetenként csak egy hajó közlekedik Európa és Amerika között. Az Európa és USA közötti hajóforgalom, mintahogyan az a newyorki kikötőhatóság jelentéséből kiténik, óriási mértékben összeszűkült. Ezidőszerezt csupán egyetlen hetenkénti járat áll még fenn Lisszabon és Newyork között, valamint egy kéthetenkénti járat a spanyol Vigó kikötőjéből. A két járaton kívül csupán a finnországi Petsamoból mennek még hajók, azonban teljesen rendszertelenül. Ezek a hajók bizonyítják az egyébként Svédországgal is a forgalmat. A jelenlegi forgalom a rendes békeforgalomnak mindössze 3 százalékát teszi ki.

— ORVOSI HIR. Dr. Kalugyereszki gyermekorvos áthelyetése rendelőjét Lajta (Vukovity Sz.) utca 8. szám alá.

— Tűz Bácsföldváron. Czini József gazdálkodó udvarán kigyulladt és leégett egy szalmafedelű disznóól. A tűz továbbterjedését megakadályozták. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet vigyázatlanság okozta, mert az ólat a tyuktetű lepte meg s a tetveket kifüstöléssel akarták elpusztítani, közben az ól is tüzet fogott és leégett. A kár jelentéktelen.

— Diphteria elleni oltás. A múlt héten végezték a városi orvosi hivatalokban a Diphteria elleni védőoltást. Mivelhogy sok meghívót nem lehetett kézbesíteni, a be nem jelentett lakosváltás miatt, úgy ezúton hívjuk fel a szülők figyelmét arra, hogy 2 éves kisgyermeküket hozzák be az orvosi hivatalba július 3. és 4-én, délután 2 és 4 óra között, hogy a védőoltásban részesüljenek. Az oltás ingyenes.

— Munkában a zombori népjóléti ügyosztály. Zomborból jelentik: A népjóléti ügyosztály 163 elagott nincstelen és munkaképtelen részest állandó támogatásban. A támogatás anyagi és természetbeni. A lakbér hátralékosok 5—10 pengő lakbér támogatást kapnak, az élelmiszer utalványra havi 12.50 pengő értékű élelmiszer jár, míg a harmadik csoportba tartozik havi 50 kg. tűzifát és természetbeni munkát, mosást, főzést kapnak. A szegények összerássa még tart s ha a költségvetési keretek bővülnek, tejet és ruhasegélyt is kapnak. A népjóléti bizottság felhívja mindazoknak hozzátartozóit, akik a felszabadítás alatt mártírhaltak és segélyre van szükségük, hogy a népjóléti bizottságnál jelentkezzenek.

— Kerékpárok bejelentése Zomborban. A zombori m. kir. rendőr-különítménynél a kerékpárral rendelkezők jelentkezni tartoznak. A bejelentés folyó hó 1-vel kezdődik s az alábbi sorrend szerint július 10-ig tart, a kerékpár tulajdonosai nevének kezdőbetűj szerint. Július 1-én az A, B, betűsök, július 2-án a C, D, E, F, július 3-án a G, H, I, J július 4-én a K, L, július 5-én az M, N, O, július 7-én a P, R, július 8-án az S, T, U, július 9-én a V, Z betűsök. 10-én azok, akik az előző bejelentési nyopokot igazolton elmulasztották. A kerékpár tulajdonos köteles magával hozni a bejelentés alkalmával kerékpárját, a tulajdonjogát kétségen kívül igazoló bizonyítványt a régi jugoszláv kerékpár igazolványát és számtáblát. Minden kerékpár tulajdonos arcképes igazolványt kap, e célból hozzon magával a bejelentéskor egy 6x9 cm. nagyságú igazolványba való fényképet is. Kivételt képeznek azok, akiknek a magyar hatóságoktól kiadott arcképes igazolványuk van. Igazolványt csak azok kapnak, akik kerékpározni tudnak és kerékpárjuk előtt kézi fékkel, csengővel, lámpával és prizmával van felszerelve. Bejelentésre minden kerékpáros köteles, elmulasztás kihágás s aszerint büntetendő.

Érettségi Óbecsén

Az óbecsei volt szerb tannyelvű főgimnáziumban június 18 és 26 között folytak le az érettségi vizsgálatok. Az írásbeli befejezése után június 23-án délelőtt tartották meg az első szóbeli vizsgákat, amelyen megjelent Ollé Vilmos alezredes, járásparancsnok, Sólyom Jenő hadnagy, segédtiszt kíséretében. Az érettségi biztos Richter Nándor, a szabadkai leánygimnázium igazgatója, a bizottság tagjai dr. Soóky Gábor tanügyi előadó, dr. Zachár Emil budapesti történelem és földrajz tanár, Miladin Ruzsa osztályfőnök, a szerb nyelv tanára, Konráth Pál a német nyelv, dr. Klemm Ádám a francia nyelv, Hangya Antal a számtan tanára voltak. Az érettségizők száma 38 volt, nemzetiség szerint 9 magyar, 25 szerb és 4 zsidó.

Richter Nándor érettségi biztos közölte, hogy az írásbeli vizsgák alapján minden diákot szóbeli vizsgára bocsát a bizottság, majd rövid beszédet tartott, amelyben felhívta a diákokat, hogy szeressék a magyar történelmet akkor is, ha ki kerülnek az iskolából. Szeressék azt a történelmet, amely legszebben bizonyítja, hogy

Magyarországgal kezdődik a Középeurópa.

Ebből a történelemből — fejezte be beszédét — bizalmat és erőt meríthetnek mindig, hiszen annak minden lapjáról kisugárzik a magyar erő és a magyar öntudat. Beszédét röviden szerbül is megismételte.

Ezután kijelölte az öt első vizsgázót: Bálint Györgyöt, Ádám Edét, Fetter Gábort, Drndarszki Angyeliát és Cabaffy Margitot. Az öt tanuló közül csak Drndarszki Angyelia vizsgázott szerb nyelven. A jelöltek kitűnő feleleteket adtak az új tantárgyakból: a magyar történelemből és magyar földrajzból is. A bizottság általános elismerését különösen Drndarszki Angyelia vitta ki, II. Endréről és az Arany bulláról szóló tudásával. A vizsgákat délután folytatták és 26-án délelőtt fejezték be. Huszonhatodikán délután ünnepi gyűlést tartottak a gimnázium gyönyörűen díszített nagytermében. Az ünnepélyen megjelent Ollé Vilmos alezredes, járásparancsnok kíséretével és közel száz főnyi meghívott közönség. A járásparancsnokot Richter Nándor igazgató köszöntötte, kiemelve, hogy főképp az ő

megértő támogatása tette lehetővé az érettségi vizsgák megtartását,

majd elismeréssel szölte Sólyom Jenő hadnagy munkájáról, aki a magyar történelemből és földrajzból készítette elő kitűnően az érettségizőket. A megjelentek meleg ovációban részesítették Ollé alezredesét és hosszan megtapsolták az agilis segédtisztet és Richter igazgatót ezután megható szavakkal vett búcsút a diákoktól. — Vessék a szívükbe — mondotta — hogy csak a köz

javáért folytatott munka adhat minden embernek igaz boldogságot. Beszéde végén átnyújtotta a három jutalomkönyvet, amelyeket az egyes tantárgyakból legjobb eredményt elért tanulók részére ajánlott fel a járási katonai parancsnokság. Urbán Erzsébet a »Trianon után« Drndarszki Angyelia a »Szép Budapest«, Rác Attila »Az élő magyar irodalom« című műveket kapták. Ezután a tanulók nevében Drndarszki Angyelia és ifjabb Szabó Zoltán mondta köszönetet a bizottságnak az irántuk tanúsított jóindulatáért. Id. Szabó Zoltán volt főszolgabíró a magyar, Kolarev Dimitrije gör. kel. lelkész a szerb szülők köszönetét tolmácsolták. Az ünnepélyt a katonai zenekar a Hisszekéggel és a Himnusszal zárta

A D.M.K.Sz. szervezi meg a Délvidéki Daloskerületet

Bárdos Lajos országos karnagy és Kiss Lajos előadása a délvidéki dalosegyesületek szabadkai konferenciáján

Szombat és vasárnap dalosünnepség volt Szabadkán. Szombaton délután Lányi Ernő sirjánál volt emlékünnepe, este pedig a Beszkárt énekkara hangversenyzett az Olvasókör zsufolóság megtelt nagytermében. A közönség kitörő lelkesedéssel üdvözölte a kiváló budapesti énekkart és Basilides Mária operanékesnőt, aki Fricsay Ferenc zongora kísérete mellett magánénekkel szerepelt az est műsorán.

Vasárnap délelőtt 9 órakor a délvidéki dalosegyesületek kiküldöttének értekezlete kezdődött a szabadkai városháza dísztermében. Az értekezleten, Cselényi Pál orsz. képviselő társelnök elnökölt. A megjelentek közt volt Dunay Jenő a Dalosszövetség alelnöke, Bárdoss Lajos országos karnagy, Lányi Ernő a Dalosszövetség művészi bizottságának tagja, Jankovich Ferenc a »Magyar Dal« című lap felelős szerkesztője, Borsy István a budapesti Cecilia karnagya országos titkár, Tomán Sándor a D. M. K. Sz. kiküldötte, dr. Kiss Lajos karnagy, és a meghívott dalosegyesületek vezetői.

Cselényi Pál elnök bevezetőjében ismertette az értekezlet célját:

a déli kerület megszervezését és olyan művészi munkájának a kijelölését, hogy közös irányban fejlődjön minden egyes dalárda működése.

Üdvözölte a megjelenteket, majd Bárdoss Lajos országos karnagyot kérte, hogy tartsa meg előadását.

Bárdoss Lajos ötnegyedórás rendkívül érdekes előadásában a magyar népzene és népdal kérdéseivel foglalkozott.

Rámutatott arra, hogy Kodály Zoltán és Bartók Béla fedezték fel a magyar népi ének nagy értékeit és kutatásaik során megállapították, hogy az igazi magyar népéneket az ország peremén Gömörben, Nyitrában, a székelyvidéken, Szlavóniában, és a Muraközben éneklék. A tudományos kutatás megállapította, hogy

a magyar népénekhez teljesen hasonló a cseremeszek, osztjakok, vogulok stb. rokon népek éneke is, ami igazolja, hogy ezeket még az őshazából hozták elődeink. Kodály és Bartók 18.000 ősi magyar népéneket szedtek össze. A szlavóniai ősi magyar énekek összegyűjtésének munkáját dr. Kiss Lajos végezte.

A dalegyesületeknek is ezeket az igazi magyar népénekeket kell művelniük, amellet természetesen az európai kultúra nagy kincseit sem szabad elhanyagolni. A dalegyesületek működésében is azt kell szem előtt tartani, hogy

magyarabb magyarokká és európaibb európaiakká legyünk.

Részletesen és behatóan foglalkozott a magyar népi zenével, amely iránt

be. A közönség eltávozása után az érettségi biztos kihirdette az eredményt.

Jelesean érettnék 2, jól érettnék 7, érettnék 23 diákot nyilvánítottak.

Egy tantárgyból 4, két tantárgyból

ma egész Európa érdeklődéssel fordul, úgy, hogy ha ezen az uton haladunk, amelyen megindultunk, akkor

a magyar lesz a zenei vezető nemzet.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Kiss Lajos olvasta fel értekezését a délvidéki dalegyesületek eddigi munkásságáról és tevékenységéről. A részletes és kimerítő munka a hallgatóság figyelmét teljesen lekötötte.

Fehér Ödön szabadkai karnagy a szabadkai dalosok csatlakozását jelentette be a százezer tagot számláló országos dalosszövetséghez.

Lányi Ernő a dalosszövetség szervezési kérdéseivel kapcsolatosan beszélt.

Tomán Sándor a DMKSz. elnökének Krámer Gyulának üdvözlését és

azt az óhaját tolmácsolta, hogy az értekezlet a délvidéki dalosok megszervezése érdekében eredményes munkát fejtsen ki.

Több felszólalás után az értekezlet elfogadta a határozatot, hogy a délvidéki dalegyesületek egységbe szervezését a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetségre bizza és a megszervezés után alakítja meg a Dalosszövetség a délvidéki dalos kerületet.

Az elnök Cselényi Pál országos társelnök az értekezletet ezzel befejeztette. Utána Bárdoss Lajos országos karnagy a megjelent karvezetőkkel több magyar népi éneket énekelt, hogy így gyakorlatilag is megismerjék azt az anyagot, amiről előadásában beszélt. A karvezetők a legnagyobb megelégedéssel vettek ezen részt és örömeiknek adtak kifejezést, hogy megismerhették az igazi magyar népéneket, és ezentul ennek művelését is kötelességüknek tartják.

Déli egy órakor Palics fürdőn bankett zárta be a szabadkai dalosünnepséget.

Milyenek a gyújtólapok és hogyan kell védekezni ellenük

A gyújtólapokat és gyújtócsöveket, valamint más hasonló kissúlyú gyújtogató anyagokat 1940 őszén alkalmazták először Észak-Németország területe, főleg mezőgazdasági jellegű vidékei ellen intézett támadások alkalmával. A gyújtólapok négyszögletű és különböző nagyságu, különböző színű celluloid lapocskából állanak.

Súlyok 5 és 20 gramm között változik, középen át vannak lyukasztva és egy többször ráncolt szöveték-sávval vannak bevonva.

A gyújtólapocskák körülbelül filér nagyságu fehér foszfor darab van elhelyezve. Az előbbiekhöz igen hasonlóak azok a gyújtólapok is, amelyek rendszerint két darab, egyenként 10-szer 10 cm nagyságu celluloid lapból állanak, a két lap között pedig kb. 8 mm vastag kaucsukos anyagból álló töltés van elhelyezve. E gyújtólapok mindkét oldalán egy-egy foszforral átitatott vattacsomó van fémkapcsokkal a laphoz erősítve. E lapok súlya 50—60 gramm. A gyújtólapokon kívül elvben teljesen hasonlóan működő, de elütő alkalmazású gyújtólapokat is használtak, amelynek pl. az általában 10 cm hosszú és 1.3 cm vastag celluloid csövek, amelyeknek 0.5 cm átmérőjű belsejében fehér foszfort helyeznek el. Az ismertett gyújtóanyagokat a repülőgépek általában vízzel telt tartályokban szállítják.

Egy-egy tartály 1000—1200 gyújtólapot, gyújtócsövet foglal magában.

A nagy hatósugarú bombázó gépek egyenként 30—40 ilyen tartályt szállíthatnak. A gyújtólapok, gyújtócsövek ledobása a víztartályok

egyszerű kiöntése révén történik. A lapocskák a kiöntés után röplapok módjára szállnak és szétszóródva nagy területet boríthatnak el. A gyújtólapok és gyújtócsövek nedves állapotban érnek földet és öngyulladás következtében lobbannak lángra. Az öngyulladás feltétele a száraz és meleg.

legalább 16—18 C hőmérsékletű időjárás.

Ha a lapok és csövek tüzet fognak, akkor kb. 25—50 cm magas lánggal 15—20 másodpercig égnek. A gyulladást messziről felismerhető fehér tűz, majd azt követőleg vakítóan világos tűzfény teszi jól megkülönböztethetővé. Száraz, könnyen gyuló tárgyak és anyagok, szalma, száraz fű és avar, száraz állapotban lévő fenyőtűk, szalmával, náddal, zsindegyel, különösen pedig kátránypapírral fedett tetőzetek a gyújtóanyagok lángjától könnyen tüzet foghatnak. A leghatásosabb védekezés a megelőzés, amely a gyújtólapok idejékerán történő összegyűjtéséből és megsemmisítéséből áll. Olyan időpontban, amikor a szerűskertekben, a gabonaföldeken learatott száraz gabona, szalma, stb. könnyen tüzet foghat, különös gonddal kell az ol-tás előkészületeit, a figyelést, valamint a gyújtólapok összeszedését megszervezni. A gabona learatása után

a kereszteteket azonnal körül kell szántani

ugy, amint az a vasutak mentén lévő szántóföldeknél szokásos. A felszedett gyújtólapokat vízzel telt edénybe kell tenni és el kell égetni. A gyújtólapokat és gyújtócsöveket csak a celluloid részükön szabad megfogni, mert a foszfor érintése veszélyes lehet. Tilos a gyújtólapokat, vagy gyújtócsöveket zsebre tenni, mert azok ott pár percen belül biztosan kigyulladnak és igen veszélyes égési sebeket okozhatnak. Tilos továbbá azokat eltenni, szekrénybe, dobozba, stb. elhelyezni, mert ez öngyulladás bekövetkezése után veszélyes tüzek okozója is lehet.

KÖZGAZDASÁG

Az egyes zárt csomagolású cikkek forgalombahozatala

A szegedi kereskedelmi és iparkamara közli érdekeltségével, hogy a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 14.500/1940. K. K. M. szám alatt még a múlt évben rendeletet adott ki arról, hogy közvetlen fogyasztóknak árusító kereskedés körében zárt csomagolásban forgalomba kerülő mezőgazdasági termények, termékek és cikkek súlyát meg kell jelölni. A rendelet azonban mindeddig még nem lépett hatályba. A miniszter 19.893/1941. K. K. M. számú rendeletével legutóbb akképp rendelkezett, hogy az előbb említett rendelet folyó évi május hó 1-én helyett 1941. évi július hó 1-én lép hatályba. Ugyanezzel a rendelettel megállapította azt is, hogy az említett rendelet szempontjából a csomagolást akkor kell zártnak tekinteni, ha a tartályt (csomagot, üveget, stb.) a zárójegy vagy zár megsértése nélkül nem lehet felbontani. Azoknál a mezőgazdasági terményeknél, termékeknel és cikkeknel, amelyek rendes körülmények között folyékony állapotban kerülnek forgalomba, (ul. tej, tejföl, üdítőitalok, stb.) az áru tiszta sulya helyett törvényes ürmértékben kifejezett mennyisége (tiszt a térfogata tüntethető fel.

Az említett 14.500/1940. K. K. M. számú rendelet rendelkezései továbbá nem vonatkoznak az 500 gramm, vagy ennél kisebb tiszta sulyu, zárt csomagolásban forgalomba hozott gyümölcszúrokra, gyümölcskocsonyákra, gyümölcslevek, gyümölcszörpökre és mézre; 2. a 100 gramm, vagy ennél kisebb tiszta sulyu zárt csoma-

golásban forgalombahozott cukorkaárúkra; 3. a 25 gramm, vagy ennél kisebb tiszta sulyu zárt csomagolásban forgalombahozott kakaó- és csokoládétermékekre; 4. a sulyukra tekintet nélkül a csokoládé alakzatokra és cukorka alakzatokra; 5. az árjegyzékben vagy árlapban feltüntetett szokványos dobozoktól és tartályoktól eltérő különleges dobozokban és tartályokban kiszolgáltatót cukorkaárúkra és csokoládétermékekre.

A rendelet hatálybalépése után töltött tartályokon a gyümölcszúrok, gyümölcskocsonya, gyümölcslé, gyümölcszörp és méz töltésének évét és hónapját fel kell tüntetni.

Azt, hogy valamely zárt tartály (csomag, üveg, stb.) tartalma a feltüntetett tiszta sulyának (illetőleg a tiszta térfogatnak) a tényleges nedvességtartalom mellett valóban megfelel-e, egyszerűen mérésrel nem lehet megállapítani. Ennek a ténynek megállapításához laboratóriumi vizsgálatra van szükség, amelynek elvégzésére az 1895:XLVI. t. c. alapján működő vegyikísérleti állomások kijelölt közegit is bevonják szakértőként az ellenőrzésbe.

A szóbanlevő 14.500/1940. K. K. M. számú rendelet végrehajtása, illetve a rendelet hatálya alá eső cikkek sulyának ellenőrzése tárgyában a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki a II. fokú iparhatóságokhoz, amely szerint az iparhatóságok ellenőrző szemléi során az illetékes vegyikísérleti állomások kijelölt közegit is bevonják szakértőként az ellenőrzésbe.

A cukor súlyhiányával kapcsolatos panaszok

A kereskedelmi és iparkamara-nál a kereskedő érdekeltség köréből panaszok merültek fel azok miatt a hátrányok miatt, amelyek a cukor súlyhiányával kapcsolatosak. A helyzet ugyanis az, hogy a zsákba és dobozba csomagolt cukoroknak a pénzügyminisztérium által megállapított ára göngyölettel együtt »brutto für netto« értendő. A kereskedő tehát, aki 100 kg. kristálycukrot vásárol, tényleg csak 99,20 kg. cukrot és 0,80 kg. zsákot kap, az illetékes hatóság azonban az illető kereskedőtől 100 kg. cukorról való elszámolást követel. Ugyanez a helyzet a papírzsákba csomagolt cukornál is, ahol a zsák sulya szintén cukorként könyveltetik az elszámoltató hatóságnál a kereskedő cég terhére.

A m. kir. földművelésügyi miniszter által 1940 május 22-én kiadott 156.900/1940. számú körrendelet III. pontjának 2. bekezdése szerint az elszámolásnál az u. n. kálót figyelmen kívül kell hagyni (nemlétezőnek kell tekinteni).

Az érdekeltség köréből ugyanis rámutatnak arra, hogy különösen a kristálycukor, de részben a kockacukor is a szállítás és többszöri átrakás folytán — kiszóródás, stb. miatt — súlyhiányt szenved. De

súlyhiány keletkezik a kimérés során is, a szóródás, porlódás következtében. Nem helytálló az az esetleges ellenérv, hogy a kimérésnél a papírzsák pótolja a súlyhiányt, mert a papírzsák ára is jelentős és közel annyiba kerül, mint a cukor.

E körülményekhez járul a göngyöletnek cukorsulyban való beleszámolása úgy, hogy mindezek folytán nemcsak hogy haszon nem mutatkozik a cukorárúsításnál, hanem az ráfizetéssel is jár. A kereskedők továbbá hangsúlyozzák ezenkívül, hogy ily körülmények között a hatóságokkal is szinte lehetetlen a pontos elszámolás.

A kamara ezért előterjesztéssel fordult a közellátási és a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterhez és kérte azt, hogy a cukorgyárak tiszta suly szerint számolják a cukrot, továbbá, hogy a nagykereskedő 1%, a kiskereskedő pedig legalább 2% porlás elszámolására legyenek jogosultak a cukorjegy elszámolással kapcsolatban.

Szeged, 1941. június 25.

Dr. Kocsondy Gyula s. k.
miniszteri biztos.

Dr. Demény Alajos s. k.
főtiszt.

ZENE FILM SZÍNHÁZ MŰVELŐDÉS MŰVESZET IRODALOM

Szilágyi Szabó Eszter és Vándor Kálmán a kiváló író Ujvidéken

Vándor Kálmán Szilágyi Szabó Eszterrel

Szombati számunkban számoltunk be arról, hogy Szilágyi Szabó Eszter, a pesti színházi égből egyik újonnan feltűnt csillaga Ujvidékre érkezett és pénteken felép a színházban, mégpedig Magyar Színház-i legnagyobb sikerében, a Hajnalodik című színműben, mely a román megszállás alatt és a felszabadítás napjaiban játszódik Erdélyben.

Ugyanazzal a vonattal, amelyikkel Szilágyi Szabó Eszter jött, érkezett meg Ujvidékre egyik legismertebb és legnépszerűbb magyar írónk, Vándor Kálmán, akinek Özevgy Varga Abráné című darabja, mely annak idején a budapesti Nemzeti nagy sikere volt s azóta több, mint ötszáz előadásban lett közkinccse a magyar közönségnek. Érdekes módon kapcsolódik egybe Szilágyi Szabó Eszter és Vándor Kálmán személye.

Szilágyi Szabó Eszter ugyanis Vándor Kálmán Trieszti gyors című darabjában fedezték fel és szerződtek a fővárosba a színigazgatók.

Megkérdeztük a kiváló író, akinek különben »Mea culpa« c. regénye az idei könyvnap legnagyobb sikere volt — mi a véleménye Szilágyi Szabó Eszterrel.

— Szilágyi Szabó Eszter — mondotta Vándor Kálmán — a fiatal színészgeneráció egyik legnagyobb értéke. Ragyogó tehetségéhez, intelligenciájához egészen

kivételes külső kapcsolódik s ez párosulva bársony melegséggel hangjához, megadja minden lehetőségét a legmagasabbra ívelő karriernek. De az én szememben van egyéniségének még egy adottsága, melyet mindennek fölébe emelnek: ez a kiváló színész.

megtestesülése a magyar fajta minden külső és belső szépségének, bölcsőből magával hozott eleganciájának és tisztességének.

— Az a szerep, melyben most Ujvidék visszatért közönségének mutatkozik be, annál érdekesebb lesz, mert a darabnak azt a figuráját alakítja — a román leányt —, akivel szemben ösztönös ellenérzettel viseltetik a néző. Már Budapestben is az volt legnagyobb sikere, hogy

ezt a szerepet tudta olyan széles skálájú művészettel megszólaltatni, hogy egy csapásra fogadták be a magyar színészet legelső soraiba és a közönség szívébe.

Szilágyi Szabó Eszter személyében azt a tetterős, magyszerű fiatalsgot fogja megismerni Ujvidék, melyet eddig nem ismerhetett, mert a trianoni esztendő elszakítottágában nőtt fel azzal a felelősséggel, minden erőnek latbavetésével, melyre ebben a husz esztendőben feltétlen szüksége volt annak, aki meg akarta állítani helyét az életben.

A színházi iroda hirei:

Figyelem! Julius elsejétől, kedden estétől kezdve az előadások 1/9 órakor kezdődnek

Utolsó színházi hét! A hirtelen beállott kánikulai hőség és az elcsőtítési rendelet miatt a színház évadját, az első magyar színházi idényt július hó 7-én este befejezi. Az utolsó hétre a legnagyobb művészi csemegéket tartogatta az igazgatóság és bizonyos, hogy ezek az esték igazi békebeli forró hangulattal fogják bucsuztatni Belezna Unger István kitűnő művészegyüttesét Ujvidéktől.

Kedden és szerdán este a legnagyobb magyar primadonna, FEDAK SARI vendégszerepel két legnagyobb szerepében, a Tokaji aszu és a Gyergyói bálban. Fedák Sári vendégjátéka a szezon legkimagaslóbb művészi eseménye! Mindnyájan ismerjük ragyogó művészetét a fővárosi színházakból, vagy filmről, vagy hallomásból. Most itt az egyetlen alkalom, hogy személyesen gyönyörköd-jünk benne! Felejthetetlen élmény ez a két esti fellépés! Egyetlen hely se maradjon üresen a színházban kedd és szerda este, hogy méltó keretek között fogadjuk legnagyobb operettművésznőnk, aki a felszabadulás után megragadta az alkalmat, hogy ellátogasson hozzánk!

Pénteken, 4-én estére sikerült lekötöni Unger igazgatónak a magyar filmek ragyogó szépségű fiatal nagy művésznőjét, Szilágyi Szabó Esztert, aki Erdély gyönyörű felszabadulási színjátékában, a Hajnalodik c. színmű főszerepében lép az ujvidéki közönség elé. Rendes helyárak! Jegyek már kaphatók.

Pénteken, 4-én estére sikerült lekötöni Unger igazgatónak a magyar filmek ragyogó szépségű fiatal nagy művésznőjét, Szilágyi Szabó Esztert, aki Erdély gyönyörű felszabadulási színjátékában, a Hajnalodik c. színmű főszerepében lép az ujvidéki közönség elé. Rendes helyárak! Jegyek már kaphatók.

Zsák papírból

zöldborsó és zöldbab szállításra alkalmazható. Minden méretben kapható.

Sina József

papírcsok készítő műhelyében,
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc u. 39.

VASS IMRE:

Szeretem

magamat, a kopott ruhámat,
a szegény szegénységemet,
a hideg szobámat...
Szeretem a nótákat,
a virágot
s a világot!
Szeretem az Őszt...
a Ta vaszt...
a rohanó éveket s a csigalábu órákat.
Szeretem a csókot!
De szeretem azokat is,
akik szídnak,
szeretem a nevetet is,
amivel hívják!
Szeretek, szeretek mindent,
mert én is lettem
és ilyen vagyok!

SENKI VAGYOK...

az igaz,
de ha életem csavargóvá is lett,
mégsem cserélek sem urral,
sem koldussal,
senki mással,
aki vigabb, vagy
szomorubb nálam! —
Én mindenkit szeretek!
De tán még az Isten sem vesz észre.
Pedig Őt szeretem a legjobban
és oly türelmesen várom,
hogy egyszer
engem is megöleljen!

Od komandanta vojno-upravne grupe
Južne armije.
Broj 8947/1941.

OBJAVA

Od velikog je interesa ne samo
Domobranstva, već i celokupnog sta-
novništva naše zemlje, da žetveni
radovi blagovremeno otpočnu i da
se unošenje i vršidba letine, kao i
smeštenje proizvoda nesmetano spro-
vede. Stoga pozivam stanovništvo,
koje se bavi proizvodnjom poljopriv-
rednih proizvoda, da poljoprivredne
radove vrši s najvećom marljivošću,
samopregrevanjem i po najboljem
stručnom znanju.

Upozoravam svakoga, da se svako
namerno propuštanje, manjkavo ili
pogrešno, ili planski usporeno vrše-
nje radova, nadalje poništavanje let-
ine na nozi ili pokošeno, vršene ili
smeštene na čuvanje, ili čišćenje ne-
posobnom za upotrebu prema opre-
deljenju, smatraju kao teška krivični-
an dela, koja se kose sa zakonom
o Domobranstvu.

Pozivam stanovništvo, da se uz-
država izvršenja gore navedenih kri-
vičnih dela, jer ko bi takvo delo
počinio, ili koga bi teretilo takvo
propuštanje biće učesnik stroge kaz-
ne, a tokom postupka prekog suda,
koji se još i sada nepomenjeno na-
lazi na snazi, — ispaštati i smrću
Ujvidék, 25 juna 1941 god.

Novákovits Béia s. r.
General,
komandant vojno upravne
grupe Južne armije

**GAZDE MOGU POGONSKI MATE-
RIJAL ZA MOTORE NABAVLJATI
UZ POVLASČENU CENU**

Skrećem pažnju gazdama, koji že-
le trebovati benzin, gasno ulje i pe-
trolej sa olakšicom poreza (farban),
potrebno im za poljoprivredne svrhe
(traktor itd.) neka traže obaveštenja
u ekonomatu grada. (Gradska kuća
soba broj 12 na prizemlju)
Ujvidék, 25 juna 1941 god.

vitéz Bayer Ferenc s. r.
General,
vojni komandant grada

SPORT**Döntetlenül végződtek az ujvidéki
bajnoki mérkőzések**

**Az UAC hatalmas győzelme Bácsföldváron
Petrőcön megverték a játékevezetőt**

A Hazatérés Bajnokságának IV. teljes fordulójában az ujvidéki sportban négy mérkőzést játszottak a következő eredményekkel:

**TEMERINI SC-TÖREKVVÉS 1:1 (0:0)
Bíró: Mernyák (Szabadka)**

Szepszámú közönség, amelynek sorában feltűnően sok a temerini szurkoló. Ha tőlük függött volna, Temerin győzött volna, mert ily lelkes és hangos szurkoló hadserege egy ujvidéki egyesületnek sincs.

Az első félidőben az első percekben mezőnyjáték folyik, mindkét csapat igen ideges és nem alakul ki egészséges játék. Majd erősödik az iram, de két kapufán kívül, amit Temerin Pálfi és Toldi révén ér, egyéb esemény nem történik.

A második félidőben Temerin erősíti az iramot és a Törekvés védelme Mindszenti kapussal az élen igen nagy munkát végez. De a Törekvés ritka támadásai is igen veszélyesek. A 19. percben megtörik a jég: szép támadás után Sörös (Temerin) kicselez két Törekvés-játékost és félmagasan a kapu elé ad, amit a befutó Pálfi a hálóba löv, közvetlen közelről. 1:0.

A gól után hatalmas küzdelem indul meg, a 29. percben sarokrugás után a labda Zvonicsához kerül a 16-os táján és szép magas ejtett labdája a fejek felett védhetetlenül hull a hálóba. 1:1.

Mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés.

Temerinből nagy, Sörös és Pálfi, a Törekvésből a teljes védelem Mindszenti kapussal és a csatársorban Zvonics tűntek ki.

Mernyák bíró nem volt elég erélyes, különben jó volt.

**UVAK—DUNA SC 1:1 (0:0)
Bíró: Szabó (Szabadka)**

Igen nagy meglepetés! Mindenki biztos UVAK győzelmet várt és megtörtént az, ami igen gyakran megtörténik, ha az ellenfelet lebecsülik.

Az UVAK a mérkőzés 90 százalékaiban fölényben volt, de nem bírt a lelkesen és önfeláldozón küzdő ellenfelével.

A mérkőzés úgy indul, hogy az UVAK gólokkal nyeri a játékot, de amíg az UVAK kényelmes és fölényes, a Duna játékosai mindjobban küzdenek és az első félidőben nem is esik gól.

A második félidőben már az 5-ik percben éri el az UVAK az első és egyben az egyetlen gólját. Majtány I. igen jól helyezkedik, hogy hozzákerült labdával kiugrik a védők közül és magas lövése védhetetlen: 1:0. Most mindenki a Duna összeroppantását várja, ám a Duna a kapott gól ellenőre sem csügged, hanem becsülettel küzd tovább. A 41-ik percben kapuelőtti kavargásban az egyik vasutas védő a 16-on belül kézzel üti le a labdát, 11-es!

A büntetőt nagy izgalom közepette Vargha a hálóba lövi, 1:1.

Pár perc mulva Majtány I.-et a bíró feleselés miatt kiállítja és vége a nagy küzdelemnek.

A Duna határtalan lelkesedése megérdemelte az egy pontot. Minden egyes játékos emberfeletti nyújtott, a vasutasok igen elbizakodottak voltak, ami megbosszulta magát. Egyedül Majtány II. küzdött teljes erőbedobással, míg a többiek csak lézengtek a pályán.

Szabó bíró hibátlanul vezette a mérkőzést.

Petrőc:

UFC—PETRŐCI SC 1:0 (0:0)

Bajnoki, játékevezető: Priboj. A mérkőzés egyetlen gólját Balogh lötte. A második félidő 30. percében botrány tört ki, amelynek során a közönség tetteleg bántalmazta a játékevezetőt. A mérkőzés félbeszakadt, az elmaradt 15 perc ügyében az MLSz fog dönteni.

A vasárnapi forduló után az ujvidéki csoport bajnoki táblázata így fest:

1. UVAK	4 2 2 0	10:7	6
2. UAC	4 2 1 1	23:4	5
3. TTC	4 2 1 1	14:6	5
4. UFC	3 2 0 1	10:6	4
5. Petrőc	3 2 0 1	15:3	4
6. BAK	4 1 1 2	7:17	3
7. Törekvés	4 0 2 2	3:16	2
8. Duna	4 0 1 3	3:15	1

(A félbemaradt UFC—Petrőc mérkőzést nem számítottuk be).

Bácsföldvár:

UAC—BAK 11:1 (5:1)

A mérkőzésnek nagyszámú közönsége volt, amelyet saját csapatának súlyos vereségéért az UAC szép játéka kárpótol.

Az ujvidéki együttes elejétől végig nagy fölényben volt s szinte tettség szerint érte el góljait, amelyeken Marjánovics (6), Lukanics (2), Csillag, Jovánovics és Tickmayer osztokodtak. A hazai csapat egyetlen gólját Feiszthammal szerezte tizenegyesből.

Cserkész élet

FELHÍVÁS!

Felhívom az ujvidéki magyar ifjúság figyelmét arra, hogy az ujvidéki cserkészek megkezdtek működésüket. A budapesti és pécsi táborozásról hazatértek a vezetők és rendes kiképzésben részesítik a cserkészeket. Az ujvidéki cserkészek működését engedélyezték, ezért felhi-

**SZÁZEZER PENGŐT KAP
A NAGYVÁRADI AC**

Jeney Rezső, a Nagyvárad AC-nak Ujvidéken is ismert elnöke, a Sporthirlap munkatársának adott hosszabb nyilatkozatban számol be a NAC terveiről. Első teendőjük a pálya korszerűsítése; erre a célra már kaptak 50.000 pengőt Nagyvárad városától s ugyanennyit remélnék kapni az Országos Testnevelési Tanácstól is. Rendkívül érdekes az a mód, ahogyan a játékosok megélhetését akarják biztosítani: Jeney Rezső »Fatelep részvénytársaságot« alakított, amelynek 4 lerakata lesz Nagyváradon s mindegyik lerakatot két-két futballistára bizza. Ezzel olyan jövedelemhez jutnak, hogy nem cserélnek majd a legjobban fizetett hivatásos játékosokkal sem.

**HANYAGOK A DÉLVIDÉKI
EGYESÜLETEK**

Az MLSz IX. és X. számú körlevelében leszögezi, hogy a Bácskossuthfalvai SC, Temerini TC és Bezdáni SE kivételével eddig egyetlen egyesület sem válaszolt arra a kérdésre, hány ifjusági játékost küld a budapesti táborozásra és hajlandó-e fogadni Kutrucz János szövetségi edzőt. A táborozás költsége egy-egy játékos után kb. 80 pengő, tartama 6—8 nap július közepén vagy augusztus elején. Minthogy a táborozás nagy előkészületeket igényel, illő volna, ha egyesületeink haladéktalanul értesítenék az MLSz-t, hány játékosukat küldik el. Ami a szövetségi edzőt illeti: Kutrucz János már megérkezett Szabadkára s onnan látogatja majd sorra a bácskai helységeket. Meghívást Mészáros Antal (Szabadka) továbbít.

Futball-eredmények

BUDAPEST:

Szolnok — Salgótarjáni BTC 3:0 (1:0), a Magyar Kupa döntőmérkőzése.

GRÁC:

Kispest—Grazer AK 3:1, nemzetközi mérkőzés.

Rövid sport hírek

A magyar—német kerékpáros viadal Budapesten 27:16 arányú biztos német győzelemmel végződött.

A magyar atléta válogatottnak a hónap közepére tervezett északi portyája (Finnországba és Svédországba) a közbejött háború miatt elmarad.

Bécsben a német—horvát válogatott teniszeverseny második napján a németek vezetnek 3:1 arányban.

Vojna

U int
privred
na osu
delu X
1936 B
iz 1936
policijs

Kosic
da uzd
da je l
ba na
najbli
šenu l
pruge,
manje
stiti u
kim da
daču n
razmak
će vren
gazdoo
ni su
met p
kosača
biti, ok
reda k
sti od
najmar
brazdu
brambu

a) un
Polje
mogu
druče
vršiti,
ili priv
metara
čina le
a na 5
nja od
je sme
met. o
se ov
zati, u
nih pr
hovo i
može
dozvol
dovim
minist
do 5 j
može
šenu
ako se
najma
ne ili
ako pe
ljavaju
izdava
voda i
molbu

b) U
U g
se zbo
prilika
vodi r
u unu
ma u
jednič
imaju
privat
od str
Zajed
ljaavt
oko b
truo o
jedno
jutra
vi, ta
unoše
opasa
godin
kuku
Z
po r
jende
govi
dužin
a u v

Kako da čuvamo poljoprivredne proizvode od vatre

Vojna komanda izdala je sledeću

OBJAVU:

U interesu očuvanja žilastih poljoprivrednih proizvoda od požara, a na osnovu odredaba, sadržanih u III. delu XII članu naredbe br. 180.000/1936 B. M. o izvršenju zak. čl. X. iz 1936 god. o unapređenju požarno-policijske službe, naredujem:

I. KOSIDBA.

Kosidbu poljoprivrednih proizvoda uzduž železničke pruge, — a kada je letina jednako sazrela, — treba na onom zemljištu otpočeti, koje najbliže leži železničkoj pruzi. Fokosenu letinu treba pored železničke pruge, ali što dalje od koloseka, najmanje 100 metara sakupljati i smestiti u krstinama, smestiti u jednakim daljinama. Ako nekom proizvodaču ne bi bilo moguće održati ove razmake, dužan je letinu za najkraće vreme odneti. Za vreme kosidbe gazdove pored železničke pruge dužni su strnjiku bar u širini od 100 met. paralelno sa prugom, a u stopi kosača bez odlaganja očistiti, ograbiti, okopati, a računajući od prvog reda krstina (plastova) na udaljenosti od 5—10 met., a sa strane nasipa najmanje 3 met. široku odbrambenu brazdu, u produženju susednih odbrambenih brazdi uzorati.

I. UNOŠENJE

a) unošenje u sopstveno dvorište. Poljoprivredni žilasti proizvodi mogu se uneti na unutrašnje područje opštine bez dozvole i tamo vršiti, koje leži od najbliže stanbene ili privredne zgrade najmanje 100 metara udaljeno, ako unešena količina letine nadmašuje 2000 krstova, a na 50 met. ako je ta količina manja od 2000 krstova. U oba slučaja je smeštanje dozvoljeno samo na 15 met. od susednog gazdinstva. Ako se ov edve daljine ne bi mogle održati, unošenje žilastih poljoprivrednih proizvoda u unutrašnjosti i njihovo tamošnje smeštanje i vršenje, može se sprovesti samo prethodnom dozvolom opštinske uprave, a u gradovima nadležne komande vojne administracije. Ove dozvole imaju se do 5 jula o. g. tražiti, a dozvola se može izdati, samo, ako je reč o unošenju letine od ispod 1000 krstova i ako se može požarna razdaljina od najmanje 15 met. od najbliže stanbene ili privredne zgrade održati, te ako požarno-policijske prilike dozvoljavaju izdavanje takve dozvole. Pre izdavanja dozvole ima se saslušati vođa mesne požarne čete, a njegovu molbu treba preko reda rešavati.

b) Unošenje na zajedničko guvno

U gradovima ili opštinama, gde se zbog mesnih požarno-policijskih prilika žilasti poljoprivredni proizvodi ne mogu unositi i smestiti niti u unutrašnjosti, a niti na zemljištima u ataru, imaju se ostvariti zajednička guvna. Zajednička guvna imaju se uspostaviti na javnim ili privatnim zemljištima, ponudjenim od strane privatnih lica u tu svrhu. Zajednička guvna se mogu upotrebljavati samo za ovaj cilj. Kod guvna oko bašta ima se ostaviti put za vatru od 30 met. širine kod guvna od jednog jutra, a kod guvna od pola jutra u širini od 15 met. Kako putevi, tako i smestišta imaju se pre unošenja čistiti i svaki materijal opasan od požara (slamu iz ranije godine, prut, fašinu, strukove od kukuruza, travuljinu itd.) udaljiti. Zajednička smestišta imaju se po mogućstvu opkoliti dubokim jendekom punim vode. Kamare, stogovi itd. mogu se smestiti najviše u dužini od 20 met. u širini od 10 met. a u visini od 3 met. Između pojedinih stogova i kamara mora se ostaviti put najmanje 4 met. širok, a to u pravcu vladajućeg vetra. Potrebnu količinu vode treba na svaki način osigurati, a ašov, lopata i grablje također moraju stajati u pripremi. Sem ovih dužan je svaki gazda, da pored svoje letine drži kađu ili bure stalno sa vodom napunjeno, najmanje dve kofe pune vodom i jednu upotrebljivu čaklju. Zajednički ulaz mora stalno biti pod stražom. Ovde se ima smestiti tabla o zabrani pušenja, paljenja vatre i upotrebi otvorenog plamena uopšte. Vatra može se naloziti samo u daljini preko 100 met. od zajedničkog guvna i to u pravcu vetra. Treba također osigurati mogućnost brzog javljanja vatre. Unutar 50 met. od granice zajedničkog guvna nije slobodno smestiti stogove ili kamare, ili vršiti.

c) unošenje na lice mesta

Smišljeno treba sprovesti odredbe gornje podtačke i kod gazdinstava u vidu salaša pri unošenju.

d) unošenje radi vršidbe

Pri ovakovom unošenju također se imaju smišljeno primenjivati odredbe pod b) a izvršenu slamu treba po mogućstvu istovremeno odneti.

III. VRŠIDBA

Parnom mašinom može se vršiti samo na nenastanjenom poducju. Komandant prvostepene vojne uprave može u izuzetnim slučajevima, — a pridržavajući se zaštitnim merama, koje odgovaraju mesnim priilikama, — dozvolu vršidbu i u unutrašnjosti, ako se može održati požarni razmak od najbliže mekane pokrivene susedne zgrade ili kamara. Za vršidbu mogu se upotrebiti samo one parne mašine, čiji je orman za vatru potpuno zatvoren, a u čijem se dimnjaku nalazi besprekuran hvatač varnica, a snabdevena su sandukom za pepeo, koji se može vodom ili parom preplaviti, a u kome se izvađen žar, pepeo i šljaka mogu odmah ugasiti. Konstrukciju postrojenja za loženje i hvatanje varnica na mašini, dužan je vođa mesne požarne čete pre vršidbe pregledati eventualne nedostatke prijaviti komandi prvostepene vojne uprave.

Loženje slalom parnog kotla na zajedničkim guvnima zabranjeno je! Otpadke raznošene slame treba dnevno više puta prikupljati i odneti. U slučaju jačeg vetra vršaća mašina nesme se pod vatrom držati.

Mašinom može rukovoditi samo ispitani mašinovoda.

Vršiti se može samo od zore do sumraka. Po završenju rada imaju se pepeo i žar polivati vodom.

Eksplozivni motor pri vršidbi može se samo upotrebiti onda, ako je postrojenje za izbubanje snabdeveno sa konstrukcijom sigurnosti, te ako se pogonski materijal iz bureta u rezervoar za dodavanje može sisati pumpom kroz cevi, koja isključuje svaku mogućnost eventualne eksplozije. U blizini motora može se držati samo za jedan radni dan potrebna količina pogonskog materijala, a i ova u buretu snabdevenom konstrukcijom za otklanjanje eksplozije. Pored vršaće mašine treba u unutrašnjosti držati potrebnu količinu vode, a kod parnog lokomobila preko toga još i najmanje jednu pumpu na točkovima, 3 ponjave za pokrivanje, 3 kofe i 3 kom. razbijača varnica.

Svaku vršaću mašinu treba snabdeti potpuno opremljenim ormanom za spasavanje.

U samoupravnim i županijskim gradovima prvostepena vojna administrativna vlast može dozvolu za

BRISTOL SZÁLLODA

BUDAPEST,
DUNAPARTON

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 7 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. Előzékeny kiszolgálás.

unošenje poljoprivrednih proizvoda radi vršidbe izdati samo za unutrašnjost, koja leži na spoljnoj području grada.

IV. DRŽANJE SLAME ILI HRANE U UNUTRAŠNJOSTI.

Za držanje slame ili hrane u količini, koja ne nadmašuje potrebu od jedne nedelje, kao držanje slame i sena u dvorištima sigurnim od požara ili hambarima nije potrebna nikakva naročita dozvola. Količinu slame ili hrane, potrebne za ishranu stoke ili podmetanje, koja se čuvavilo u dvorištu, ili u pokrivenoj zgradi, određuje i dozvoljavaju po selima opštinska uprava, a u gradovima komanda prvostepene vojne uprave, saslušanjem vođe mesne požarne čete, a uzimajući u obzir mesne prilike.

Pri smeštanju poljoprivrednih proizvoda treba pridržavati se ovih požarnih daljina:

- a) najmanje 300 met. od barutana i fabrika eksploziva;
- b) najmanje 100 met. od železnice i nastanjenih zgrada;
- c) najmanje 50 met. od privrednih zgrada (hambar, šupa, štala);
- d) najmanje 15 met. od kamare, plasta itd. susednog gazdinstva.

najmanje 4 met. od sopstvenog gazdinstva, 10 met. od municipalnog puta, 5 met. od ograda 8—12 met. od točkova pokretnih i za pokretanje pri vršidbi.

Ukoliko se ove požarne daljine zbog mesnih prilika ne bi mogle održati, te ako se poljoprivredni proizvodi ne bi mogli smestiti ni izvan opštine, prvostepena vojna uprava vlast može na svoju odgovornost najviše na polovinu svesti ove daljine, a to po određivanju odgovarajućih zaštitnih mera i naročitih uslova (vatrogasna pripravnost, držanje vatrogasnog oruda i vode u većoj meri itd.) a po saslušanju vođe mesne požarne čete.

Suprotno gornjim odredbama, sva tovarišta može u gradovima komanda prvostepene vojne upravne vlasti, a opštinska uprava po seima a na trošak sopstvenika poljoprivrednih proizvoda i bez obzira na žalbu, — dati izneti na pogodno mesto, ako se sopstvenik ne bi odazvao pozivu vlasti u određenom roku. Troškovi odnasanja imaju se u slučaju neplačanja naplatiti kao javne dazbine.

vitěz Bayer Ferenc s. r.
General,
vojni komandant grada

NAREDBA

o prijavi svih ličnih promena kod društvenih firmi

Naredujem, da se sve promene nastale kod društvenih firmi, i to preduzeća za zajedničku zaradu, komanditnih društava, akcionarskih društava u pogledu njihovih sopstvenika imaju u roku od 3 dana pismeno prijaviti ovoj vojnoj komandi. Obaveza prijave odnosi se kako na kupca, ili otuđivača bilo pod kakvim pravnim naslovom, tako i na novog sopstvenika stečenika u jednakoj meri.

Prijave imaju sadržati: ime sopstvenika, tačan naziv, osnovni kapital ili vrednost imovine. Ime otuđivača ili ranijeg sopstvenika, adresu, veroispovest i narodnost, uz naznaku, da li je ceo udeo otuđio ili samo jedan izvestan deo. Nadaje mora biti naznačeno: ime novog sopstvenika, tačna adresa mu, veroispovest i narodnost, a ukoliko je otuđivanje usledilo putem kupoprodaje, također i kupovna cena, kao i to, da li je kupovna cena isplaćena i koji su uslovi plaćanja. Ukoliko je otuđivanje usledilo u vidu poklona, nasledstva, trampe ili na drugi način, ima se naznačiti i efektivna prometna vrednost otuđivanog uдела.

Svako otuđivanje ili stezanje akcija, glasila ona na ličnost ili ne spada pod obavezu prijave, ako se promena u licu sopstvenika vrši na području grada, ili kada je reč o akcijama čija se društvena sedišta nalaze u Ujvidéku.

U prijavi trebaju biti tačno naznačena vrsta akcije, nominalna vrednost kao i sedišta akcionarskog društva. Ime otuđivača, tačna mu adresa, veroispovest i narodnost, nadalje da li je otuđio ili ne i sve ostale akcije koje se nalaze u njegovom posedu istog preduzeća, da li je kupovna cena u celosti isplaćena, a ako nije pod kojim se uslovima vrši otpлата. Otudivač dužan je na isti način da podnosi prijavu.

Kod društvenih firmi također je obavezna prijava svake promene u licu sopstvenika izvršena posle 6 aprila 1941 god. ili ako se sedišta akcionarskog društva nalazi u Ujvidéku, to se ima na isti način prijaviti.

Ujvidék, 28 juna 1941.

vitěz Bayer Ferenc s. r.
General,
vojni komandant grada

Délvidékiek!

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A Vakok József Nádor Kir. Orsz. Intézete az 1941/42. tanévre felvesz vallás, nemzetiség és nemre való tekintet nélkül világtalan gyermekeket, kik 5. életévüket betöltötték, de a vakságon kívül nem szenvednek olyan testi, vagy szellemi fogyatkozásban, mely eredményes nevelés-oktatásukat megghiúsíthatná, valamint korlátolt számban csökkentlétszámú gyermekeket. Felveszi 14 éves korukig azokat a gyermekeket is, kik az iskolai oktatás folyamán veszítették el látásukat, vagy mint vakok nyilvános iskolában, esetleg magánaton végzik tanulmányukat.

A felvételi kérvényhez szükséges nyomtatványok az intézet igazgatóságától díjtalanul szerezhetők meg.

Az intézet növendékeit az oktatási idő alatt a szükséges polgári ismereteken kívül, tehetségüknek megfelelően gyakorlati pályára is (zenei, ipari) kiképzni. Ha a szülő szegénységét hatóságilag igazolja, akkor gyermekük felvétele és oktatása ingyenes. A kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézve folyó évi augusztus hó 1-ig kell a Vakok József Nádor Kir. Orsz. Intézete Igazgatóságánál (Budapest, XIV. Ajtósi Dűrersor 39. Telefon: 496—911) benyújtani.

A péksütemény sütése, a buza, rozs és liszt feleslegek felajánlása

Ujvidék város katonai parancsnoka a péksütemények sütéséről, a buza, rozs és liszt feleslegek felajánlásáról a következő hirdetményt bocsájtotta ki:

I. Elrendelem, hogy f. évi július hó 1. napjától kezdve további rendelkezésig a pékiparosság csak egy fele péksüteményt és pedig a már korábbi rendelettel szabályozott súlyu fehér lisztből készült vizes zsemlyét süthet. Minden egyéb péksütemény sütése és forgalomba hozatala kihágást képez és elkövetője súlyos megtorlásban részesül. Nem emelek kifogást az ellen, ha a vizes zsemlye egy részét bevágott, vagy bevágott és megszózott formában hozza a sütőipar forgalomba.

II. Felhívom Ujvidék thj. város lakosságát, hogy tekintettel a mindennapi kenyérrel elnemlított szegényebb lakosság szükségleteinek biztosítására, buza, rozs és mindenemü buza- vagy rozsliszt fölőslégét ajánlja fel eladásra a városi Közellátási Hivatalnak.

Buza- és rozskészleteket tekintet nélkül arra, hogy azok be lettek-e jelentve vagy sem, az arató munkások szükségletének kivételével, mindenki tartozik teljes egészében eladásra felajánlani.

Buza- és rozsliszt készletekből a kereskedők készletüket megtarthatják, de azt csak nagyon korlátozott mértékben árusíthatják; a pékek és a vendéglátóipar hasonlóképpen megtarthatja lisztkészletét teljes egészében, de annak felhasználásával takarékoskodni tartozik. Minden egyéb gyár, üzem, gazdaság, intézmény és magánháztartás a birtokában lévő buza- és rozsliszt készletekből személynként 7 (hét) kilogrammot megtarthat és szabadon felhasználhat, míg készletének többi részét tartozik eladásra felajánlani.

A felajánlásra kerülő buza-, rozs- és rozslisztfeleslegeket a városi Közellátási Hivatalnál (Tőzsde-épület) földszint) kell július 5-ig bezárólag bejelenteni, mert csak ezen tételért fizetjük ki a mai érvényes fogalmi árakat. A bejelentett mennyiségeket a Közellátási Hivatal teherautókkal fogja összeszedetni és átvételkor nyomban kifizettni.

Remélem, hogy fenti rendelkezéseimet a város minden polgára megértéssel veszi tudomásul s az ujbuzakenyér megjelenéséig, július 15-ig, hátra lévő napok közellátásában mindenki segítségemre siet.

Ujvidék, 1941. június 28.

vitéz Bayer Ferenc
m. kir. tábornok,
városi kat. parancsnok.

GAMBRINUS éfferem és söröz
Ujvidék, Vasember-palota

Ballon-
eső-, vihar- és
lodenkabát
Valentia Győző
Budapest,
V., Nádor-utca 13. Nagyban is

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 15 fillér, vastagbetűs 25 fill. A legkisebb apróhirdetés ára 1 pengő 50 fillér. Hirdetéseket a másnapi lapra déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

ALLAST KERES

SZOLID középkorú nő, házvezetőnőnek, vagy szakácsnőnek ajánlkozik, kisebb családnak. Cim a kiadóban. 5152

ÜGYES VARRÓNÓ házakhoz ajánlkozik. Szíves megkeresést Sziráki Emerencia, Ujvidék, Kamenici-utca 52. 5178

FŐZNITUDÓ bejárónó állást keres. Rózsáné, Ujvidék, Petőfi Sándor-utca 59. 5289

CIPŐ- ÉS DIVATÁRU kereskedőségét állást keres. Cimeket a kiadóhivatal továbbítja. 5295

KERESLET

TANONCOT magyar-német nyelvtudással felvesz Paupert Antal, borkereskedő, Hódság. 4822

TÖKÉLETES MAGYAR GYORS- ÉS GÉPIRÓT (NŐT) keresünk. Irásos ajánlatokat (gyorsíró) jellegével a kiadóhivatal továbbítja. 5039

JÓ MUNKÁS fodrásznőt és egy borbélyeséget valamint tanoncot felvesz azonnalra Tkalac Pál női és férfifodrász, Ujvidék, Horthy Miklós sugárút 14. 5106

VENNÉK új házat Ujvidéken, 20-30.000 pengő értékben. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5280

FŐZNITUDÓ mindenest kerestetik. Dr. Vilt, Ujvidék, gróf Csáky-utca 3 (volt Dubrovacski-ut). 5281

MEGBIZHATÓ, ügyes bejárónót keresek délelőttre. Ujvidék, Göring Hermann-utca 30/I. 5285

TISZTA, rendszerető mindenestlány, kinek főzni nem kell, azonnalra kerestetik. Ujvidék, Vereckei-utca 34 (volt Gen. Petra Bige). 5286

KIFUTÓFIUT 18-20 éveset felveszek azonnali belépésre. Bécs György, vaskereskedés, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-u. 72. 5292

KÜLÖNÁLLÓ szobát butor berakítárázásra keresek. Cim a kiadóban. 5298

ELSŐRENDŰ FODRÁSNŐT, jó megjelenésűt azonnalra felveszek. Jelentkezni Ujvidék, Hajdu József. Posta-utca 14. d. u. 4-5 óra között. 5296

Légítámadásnál

cséplésnél, gabona rakításánál, üzemeiben, háztartásokban
füz „Florián” Rézi tűzoltó Rt. Részülék
azonnali védelmet nyújt mert a tüzet csitítja és eloltja.
Gyártja és azonnal szállítja: „Aeromechanika” fém és lemezgyár, Ujvidék
Pirósi ut 111 sz. Kérjen arajánlatot!

KIADÓ

KIADÓ azonnalra 3 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha-speizos és egy 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha-speizos lakás az összes melékhelyiségekkel. Központi fűtés. Vízvezeték hideg és meleg vízzel. Gázvezető. Cim: Wagner, Ujvidék, Jenő főherceg-utca 20. 5282

AMATŐR-KÉPEK szakszerű és gyors kidolgozása. Nagyobb rendelésnél árengedmény. **FOTO ANNY** műterem, Ujvidék, Hitler Adolf-utca 9.

ELADÓ

FÜSZERÜZLET BERENDEZÉS teljes felszereléssel, 140 fiókos állvánnyal olcsón eladó. Bővebbet: Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 60. 5124

KIHUZÓS ebédlőasztal 6 székekkel és luszter eladó. Cim: Ujvidék, Felvidéki-utca 47 (volt Jana Kopitara). 5288

KÜLÖNFÉLE

»DELVIDÉK HAZATÉRT« se-lyemzsebkendők kaphatók, viszont-eladónak is, Varga Józsefnél, Ujvidék, II. Rákóczi ut 35. 4853

Pick szalámi

állandóan kapható. Szántó János »Konzum« kávé és tea szaküzletben, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 2. Telefon 40-68. 4863

ÉRTESTIJKÜK az igen tisztelt traktor-, motor- és géptulajdonosokat, hogy a Steana Magyar Köölaj R. T. Budapest, **ÁSVÁNYOLAJ RAKTÁRÁT** az óbcesei Gabona-szövetkezet vette át. Kérjük megrendeléseiket a következő címre: Gabona Szövetkezet, Óbecse. Telefon: 65. 5099

POCOK névre hallgató kis házőrző kutyámat emeletre költözés miatt állatszerető egyének ajánlékba adnám. Jelentkezőknek a kiadóhivatal ad felvilágosítást. 5278

MAGYAR ÉS NÉMET nyelvet gyorsan és eredményesen tanít szak-képzett pedagógus. Jelentkezés: Ujvidék, Göring Hermann-utca 30/I. 5284

KÉPESITETT tanárnő vállalja diákok előkészítését, valamint magyar órákat ad idegen anyanyelvűeknek. Megbeszélések 11-12 óráig: Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 55, borkereskedés, az udvarban jobbra. 5290

300 PENGŐ HAVI jövedelmet biztosít az angóra-nyultenyésztés. Ismertetőt küld válaszbélyeg ellenében: »Progress«, Ujvidék, Magyar-utca 52. 5293

FASAROK ÉS FATALP »Csillag« cipősarok és fafeldolgozó üzem. Minőségi áru. Ujvidék, Magyar-utca 52. Telefon: 21-62. 5294

SZERB- ÉS NÉMETNYELVŰ iratok magyarra fordítását olcsón vállalom. Cim a kiadóhivatalban. 5297

Nagyobb mennyiségű gyárilag készített
uj kender zsák

gabonának eladó
Mayer Pál kenderszövőgyárban
P. ETRŐC, (Bács-m.)

46/II. 941. sz.

KIHIRDETÉS

Kihirdetem, hogy a következő két házaspár egymással házasságot szándékozik kötni u. m.:

Völgény: Maletin Velizár, nőtlen, lakatossegéd, g. kel., 30 éves (Csurog) születésű, lakik: Csurog, apa neve Maletin Radivoj, anya neve: Vászity Milica.

Menyasszony: Szpanicsek Éva, hajadon, r. kat., 22 éves. (Oszijek) születési helye, lakik Oszijek, apa neve Szpanicsek Iván, anya neve Konc Anna.

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házaspárokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül jelentsék be.

Kelt, Csurogon, 1941 június 26-án.

Anyakönyvvezető:
olvashatatlan aláírás.
5276

PALLASZ MOZI Posta utca 7.

MA:

OPERABAL

Marte Harel, Hans Moser, Theo Linget, Paul Hörbiger

Létics Rádó

átvette a volt Vidmár féle üzletet Divat és rövidáruban ezentúl is a legjobbat tartja. Arai szolidak!

Ujvidék, Hitler Adolf ut 22 szám.

Börkabátok,

férfi és női vadász és motoros börruhák, börruhák festése és javítása vízhatlanító anyaggal

Bőrruhagyár SZEGED
Sajta u. 14.

LEVENTÉK!

Első ujvidéki LEVENTE SZAKÜZLET raktáron tartja az összes cserkész-és leveinte öltönyöket valamint az összes felszerelési cikkeket. Jelvények, szjak, ingek, nyakkendők, vámpántok kizárólag nálam szerezhetők be. Vidékre is szállítok.

Papp József Ujvidék,
Mussolini ut 16

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Hálás szívvel mondunk őszinte köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

SZTANKÓ JÁNOS

kőműves mester

temetése alkalmából részvénytáviratunkkal, koszoru és virágadományunkkal merhetetlen fájdalomunkon enyhíteni igyekeztünk.

Külön köszönetet mondunk az ujvidéki Építészszaki Munkás (Techniker) Egyesületnek a temetésen való megjelenéséért.

Drága halottunk lelkiudvéért az engesztelő szentmisealdozatot július 5-én reggel fél 8 órakor mutatjuk be az Urnak az ujvidéki belvárosi rom. kat. plébánia templomban.

Ujvidék, 1941. július 1.

A gyászoló család.

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50

Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Laptulajdonos: **Andrée Dezső.**

Előfizetés:

Egy óra 4.— pengő

Vidéken egy óra 3.— "

Három óra 11.60 "

Vidéken három óra 8.— "

Félévre 23.— "

Vidéken félévre 16.— "

Megjelenik naponta.